

VOLINIKUKANDIDAADI KÜSIMUSTIK**Hadja LAHBIB****Kriisivalmidus ja -ohje, võrdõiguslikkus****1. Üldine pädevus, pühendumine Euroopale ja isiklik sõltumatus**

Millised Teie oskused ja kogemused on eriti olulised volinikuks saamisel ja Euroopa üldiste huvide eest seismisel, pidades eelkõige silmas Teie tulevast vastutusvaldkonda? Kuidas kavatsete aidata komisjoni poliitilisi suuniseid täita? Kuidas plaanite arvestada soolist aspekti ja lisada soolise perspektiivi kõigisse oma vastutusala poliitikavaldkondadesse? Kuidas kavatsete võtta oma tegevuses arvesse noorte vajadusi?

Kuidas saate Euroopa Parlamenti veenda oma sõltumatuses ja mil moel tagate, et Teie eelnev, praegune või tulevane tegevus ei sea kahtluse alla tööülesannete täitmist komisjonis?

Suure osa oma karjääril olen ma mööda maailma ringi rännanud, peamiselt kriisiolukorras olevates või sõdivates piirkondades, nagu Afganistan, Lähis-Ida või Kongo DV, et mõista ja teada saada, esitades õigeid küsimusi. 2022. aastal sain ma võimaluse ise vastata ja kasutada ära oma kohapeal omandatud kogemusi Belgia välis- ja Euroopa asjade ministrina.

Minu ametiaeg oli ülimalt pingeline ja selle jooksul tuli hallata mitut kriisi ja sõda, näiteks Ukrainas ja Lähis-Idas, kui nimetada neist ainult kaks, aga ka suuri looduskatastroofe, nagu maavärin Türgis ja Süürias.

Välisriikides kriiside ja katastroofide puhul tegutseva Belgia kiirreageerimisrühma B-Fast presidendina koordineerisin ma koostöös oma kolleegidega asjaomaste valitsuste juures hädaabi andmist ja ekspertide lähetamist, et toetada kannatada saanud elanikke. Ma korraldasin B-FASTi reformi, et muuta organisatsioon tugevamaks ja tagada selle valmisolek tulevasteks väljakutseteks.

Kriisid nõudsid ulatuslikku konsulaartööd, et olla toeks Belgia, aga ka muu Euroopa kodanikele, pöörates erilisel tähelepanu kõige haavatavamale olukorras olijatele.

On paratamatu, et eelseisvatel aastatel on selliseid kriise nii kliima-, humanitaar kui ka tervishoiuvaldkonnas üha rohkem nii Euroopas kui ka mujal.

Kui usaldate mulle voliniku ameti, aitan ma Euroopa elanikke kaitsta, nii et nad on paremini valmis kriise ennetama ja vältima ning neile tõhusalt reageerima, levitades samal ajal oma väärtusi mujal maailmas, toetades abivajajaid kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse põhimõtetega.

Valmistades Euroopa Liitu ette astuma ühiselt vastu nii loodusõnnetustele kui ka inimtegevusest tingitud katastroofidele, nii konfliktidele kui ka kriisidele, kindlustame liidu aluseks olevaid väärtusi ja põhimõtteid. Selle läbi ehitame üles solidaarsema ja õiglasema maailma – liidu, mis kaitseb oma kodanikke ning pakub neile kõigile samu õigusi ja võimalusi.

Olles kogu oma elu võidelnud eelarvamustega (mille ohver ma olen mõnikord ka ise olnud), tean ma suurepäraselt, et diskrimineerimine võib vahel olla teadmatu ja varjatud. Minu arvates on parim viis ebavõrdsuse vastu võitlemiseks käsitleda igasugust diskrimineerimist horisontaalselt ja kõiki valdkondi kaasates.

Ma olen ülimalt veendunud, et igasugusest diskrimineerimisest vaba ühiskond on ainus võimalik alus, millest lähtudes kõigil inimestel sõltumata oma soost, päritolust ja sotsiaalsest seisundist võimalik saavutada iseseisvus, elada vabalt ja realiseerida kogu oma potentsiaal. Kõigi oma rahvusvaheliste missioonide käigus olen alati püüdnud teha koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonidega, et edendada võrdsust ja igäihe õigust olla tema ise.

Olen uhke selle üle, et sain välisministrina toetada Afganistani naisi nende vabaduspüüdlustes ja aidata juhtida tähelepanu LGBTIQ-inimeste õigustele riikides, kus geiparaadid on seni keelatud.

Ma jätkan neid püüdlusi võrdõigusvolinikuna. Koos oma kolleegidega volinike kolleegiumis töotan selle nimel, et integreerida võrdõiguslikkus- ja sooküsimused ELi poliitikasse, õigusaktidesse ja rahastamisprogrammidesse. Ma annan ise eeskuju ja tagan võrdõiguslikkus- ja sooküsimuste integreerimise kriisivalmiduse ja -ohje valdkonnas, et reageerida kriisidele suurema tulemuslikkuse ja kaasavusega.

Lisaks sellele pidasin oma auasjaks olla Euroopa Liidu Nõukogu Belgia eesistumisperioodil heades töösuhetes kõigi võimutasanditega ning pidada arvamuste ja seisukohtade paljusust üheks liidu tugevaks küljeks. Belgia täitis oma erapooletu vahendaja rolli hingega. Tänu sellele suutsime koostöös kõigi osaliste, sealhulgas Euroopa Parlamendiga, viia lõpule ligi seitsekümmend seadusandlikku menetlust.

Ma olen kindel, et minu läbikäidud tee ja oskused lubavad mul kaitsta liidu üldiseid huvisid ja ehitada üheskoos üles Euroopa, mis suudab kriisidele kiiresti ja tõhusalt reageerida, aga samuti lammutada tõkked ja võidelda ebavõrdsusega, millega meie kaaskodanikud endiselt silmitsi seisavad.

Kogu oma karjääri kestel olen pannud suurt rõhku kontaktidele noortega, kuna meie tänased poliitilised valikud ja tehtud otsused mõjutavad nende tulevikku. Seega kavatsen seada olulisele kohale dialoogi kodanike ja sidusrühmadega ning suhelda aktiivselt noortega iga-aastaste noortepoliitika dialoogide raames. Ootan põnevusega esimest sellist dialoogi, mis on kavas korraldada minu ametiaja esimese 100 päeva jooksul.

Kinnitan oma kindlat tahet pidada kõiges kinni ELi lepingu artikli 17 lõikest 3 ning ELi toimimise lepingu artiklitest 245 ja 339. Kohustun teatama komisjoni presidendile kõigist olukordadest, mis võiksid kaasa tuua huvide konflikti minu ametikohustuste täitmisel ja töotan, et ei võta vastu suuniseid ega juhiseid üheltki väliselt isikult.

Minu huvide deklaratsioon, mis on nähtud ette komisjoni liikmete käitumisjuhendiga, on täidetud ja üldsusele kättesaadav ning seda ajakohastatakse vajadust mööda. Sellega seoses luban samuti järgida komisjoni liikmete käitumisjuhendis seatud läbipaistvuskohustusi ja kohtuda vaid selliste organisatsioonide või füüsilisest isikust ettevõtjatega, kes on kantud läbipaistvusregistrisse.

2. Vastutusvaldkonna juhtimine ja koostöö Euroopa Parlamendiga

Kas lubate, et hoiate parlamenti nii enda kui ka oma vastutusala allüksuste tegevusega piisavalt kursis? Millistes aspektides peate end parlamendi ees vastutavaks?

Milliseid konkreetseid kohustusi olete valmis võtma suhtluses parlamendiga, seoses kohtumistega parlamendikomisjonides ja osalemisega täiskogul, oma tegevuse läbipaistvuse, koostöö ning parlamendi seisukohtadele ja seadusandlike algatuste taotlustele tulemusliku reageerimisega? Kas olete valmis edastama parlamendile õigeaegselt teavet ja dokumente kavandatavate algatuste või käimasolevate menetluste kohta nõukoguga võrdsetel alustel?

Juhul kui mind kriisivalmiduse ja -ohje voliniku ning võrdõigusvoliniku ametisse kinnitatakse, võtan täieliku poliitilise vastutuse missiooni eest, mis on mulle usaldatud minu missioonikirjas ja kooskõlas ametisseastuva presidendi poliitiliste suunistega. See valdkond on väga tihedalt seotud minu isiklike tõekspidamistega ja ma kavatsen täita oma ülesandeid pühendumusega, mis muu hulgas tähendab, et ma suhtlen teiega/parlamendiga igati läbipaistvalt.

Euroopa Parlament on minu jaoks oluline partner ja ma leian, et minu rolli juurde kuulub osalemine jätkuvas ja läbipaistvas dialoogis teiega, Euroopa Parlamendi liikmed. Kui mind sellesse ametisse kinnitatakse, on minu prioriteet anda parlamendile regulaarselt ülevaade oma seadusandlikust tegevusest ning pidada arutelusid ja vastata kõigile küsimustele minu vastutusvaldkonda kuuluvate poliitikasuundade kohta. Ma leian, et parlamentaarsel järelevalvel on vastutavuse ja õiguspärasuse tagamisel otsustav tähtsus ning ma kavatsen seda põhimõtet igati järgida.

Kooskõlas ametisseastuva presidendi poliitiliste suunistega osalen aktiivselt täiskogu istungitel ja komisjonide koosolekutel, aga ka mitteametlikumatel kohtumistel. Ma tagan teabe pideva edastamise vastavate parlamendikomisjonide eesistujatele, et soodustada koostöösuhet ning tagada sel moel tulemuslik järelevalve ja

reaalne panus. Parlamendikomisjonid oleksid aktiivselt kaasatud kõigisse minu vastutusallas toimuvatesse olulisematesse sündmustesse. Samuti teen ma Euroopa Parlamendiga tihedat koostööd, et tagada parlamendi poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 225 kohaselt esitatud resolutsioonide kiired järelmeetmed.

Ametist lahkuv komisjon on juba välja töötanud terve hulga nii seadusandlikke kui ka muid algatusi ning kui minu nimetamine kinnitatakse, kavatsen oma ametiajal keskenduda nende rakendamisele. Ma olen veendunud, et parlament võib anda olulise panuse ELi poliitikast ja õigusaktidest saadavate hüvede kodanike ja ettevõtete viimiseni praktikas.

Mis puudutab kriisivalmidust ja -ohjet, siis kui mind selle valdkonna volinikuks kinnitatakse, on üks minu rolle suurendada ELi suutlikkust kriisidele tulemuslikult ja õigeaegselt reageerida. Kavatsen välja töötada kõiki ohte ja kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi, tehes seejuures koostööd vastavate komisjonide ja üksikute parlamendisaadikutega, et luua tõeline kriisivalmiduse liit.

Lisaks sellele hindan ma väga kõrgelt volinike kolleegiumi kollegiaalsuse põhimõtet ja usun siiralt, et meil on võimalik suurendada ELi kohalolu ja mõju rahvusvahelises plaanis, seda mitte pelgalt kriiside ohjamise, nendeks valmisoleku ja neile reageerimise valdkonnas, vaid ka võrdsuse ja humanitaarabi põhimõtete edendamisel, keskendudes eriliselt ebakindlatele ühiskondadele kooskõlas minu vastutusalaga.

ELi institutsioonilise süsteemi heaks toimimiseks on eluliselt tähtis institutsioonidevaheline koostöö, samuti liidu otsustusprotsessi tõhusus ja õiguspärasus. Minu lähenemise aluseks on sellised põhimõtted nagu avatus, vastastikune usaldus ja korrapärane teabevahetus: ma tuginen neile oma koostöös teiste ELi institutsioonidega, et tagada tulemuslik partnerlus Euroopa kodanike heaks töötades.

Ma tunnistan läbipaistvuse ülimalt suurt olulisust ELi õigusloomeprotsessis ja järgin kõigiti komisjoni väga rangeid nõudeid, mis puudutavad kohtumisi huvirühmade esindajatega. Seega avaldame regulaarselt selliseid kohtumisi käsitleva teabe ning tagame, et nii parlament kui ka liidu kodanikud on asjaga nõuetekohaselt kursis.

Arengukomisjoni küsimused

3. Humanitaarabi rahastamise puudujääk

Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta, et vähendada suurenevat humanitaarabi rahastamise puudujääki, sealhulgas ELi aasta- ja mitmeaastaste eelarvete abil, ning rakendada liikmesriikidega strateegilise koordineerimise kaudu nõukogu järeldusi humanitaarabi rahastamise puudujäägi kõrvaldamise kohta, eelkõige seoses humanitaarabi uuenduslike rahastamismudelite väljapakumisega ja õiglasema vastutuse saavutamiseega rahastajate, sealhulgas esilekerkivate ja potentsiaalsete rahastajate ning sarnaselt meeletatud partnerite seas? Kuidas Te plaanite konkreetset „arendada strateegilisemat lähenemisviisi humanitaarabi tarneahelatele“ ja mida tähendab konkreetset „soodustada ühiseid lähenemisviise ja kulude kokkuhoidu“? Milliseid meetmeid kavatsete humanitaarabi põhimõteteid arvestades võtta, et tagada ELi humanitaarabi eelarve kaitse poliitilistel või majanduslikel eesmärkidel tehtavate ümberjaotamiste eest, ning kas on olemas raamistik humanitaarabi eraldiste tulemuslikkuse jälgimiseks ja vastutus kavandatud tulemuste saavutamise eest? Mida plaanite teha, et suurendada humanitaarabi osakaalu, mis läheb võimalikult otse kohalikele osalejatele?

Abivajajate arv kasvab pidevalt. Selle probleemi lahendamine nõuab ühiseid jõupingutusi eri tasanditel, nagu on märgitud 2021. aasta teatises „ELi humanitaartegevuse kohta: uued väljakutsed, samad põhimõtted“, milles pakutakse välja meetmeid humanitaarabi rahastamise puudujäägi kõrvaldamiseks, sealhulgas ressursibaasi laiendamiseks, humanitaarpartnerite jaoks soodsama keskkonna loomiseks, kriiside algpõhjustega tegelemiseks, humanitaarvajaduste vähendamiseks ning humanitaarabi tulemuslikumaks ja tõhusamaks kohaletoomimiseks Euroopa tiimi lähenemisviisi raames.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, kosten väsimatult ELi humanitaarvaldkonna eest ning olen kindel, et saan loota Euroopa Parlamendi ja nõukogu jätkuvale toetusele kogu ametiaja jooksul. Peamine abiandja peaks olema eeskujuks ega tohiks kedagi kõrvale jätta. Kinnitan, et iga kord, kui humanitaarolukord seda nõuab, töotan selle nimel, et kasutada kõiki olemasolevaid vahendeid täies mahus. Kavatsen tugevdada ELi humanitaarhädalukorra meetmeid, tagamaks, et meil on õiget liiki vahendid, teadmised ja asjatundlikkus, mis aitavad kohaneda uute oludega.

Samuti julgustan liikmesriike täitma vabatahtlikku eesmärki eraldada 0,07% kogurahvatulust (st 10% ametlikust arenguabist) humanitaarabile. ELi liikmesriikide panus humanitaarabisse on väga erinev, mis tegelikult nõrgendab

Euroopa humanitaarmõju ja selle tegevust kolmandate riikide panuse suurendamise nimel. Kavatsen jälgida liikmesriikide edusamme selles valdkonnas ning pean korrapäraseid poliitilisi arutelusid, et tagada strateegiline koordineerimine ELi ja ülemaailmsel tasandil (nt Euroopa humanitaarfoorumil).

Teen teiega selles keskses küsimuses parlamentaarse eelarvapäeva institutsioonina koostööd. Loodan, et teeme ühiselt selgitustööd, et veenda valitsusi ja riikide parlamente andma vajaduse korral humanitaarabi.

Peame laiendama rahvusvaheliste abiandjate baasi. Olen veendunud, et seda on võimalik saavutada meie pideva ja ühise teavitustegevusega, mida tehakse eelkõige koos G20 ja teiste rahvusvaheliste koostööpartneritega.

Lisaks avaliku sektori abiandjatele kavatsen teha tööd selle nimel, et saada erasektor tõhusamalt aruteludes osalema. Eesmärk ei ole mitte ainult uurida, kuidas ettevõtjad saaks täiendada humanitaarabi rahastamist, vaid ka jõuda selleni, et ELi ettevõtjatel on sotsiaalse vastutuse eestvedajate maine.

Lisaks humanitaarabi rahastamisele on sama oluline vähendada humanitaarvajadusi (nt parandada rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimist, suurendada katastroofideks valmisolekut ja võtta rohkem ennetavaid meetmeid ning tugevdada ebakindlate riikide vastupanuvõimet) ning suurendada meie antava abi tõhusust ja tulemuslikkust.

Sellega seoses ja kooskõlas oma missioonikirjaga töötan eelkõige välja humanitaarabi tarneahelaid käsitleva strateegilisema lähenemisviisi. Näiteks julgustan humanitaarpartnereid hankima hädaabivahendeid ühiselt, suurendama kriisivalmidust ja optimeerima varusid, koondama transpordilahendusi, jagama eksperditeadmisi ja kasutama ühiseid digivahendeid. Ühishanked alandavad kõrgeid hindu, mida põhjustab konkurents piiratud ressursside pärast. Varude kohta teabe jagamine tagab, et konkreetse kriisi jaoks on õiged abivahendid olemas õiges kohas. Transpordilahenduste koondamine vähendab transpordikulusid ja viivitusi saadetiste kohaletoimetamisel. Et keskkonnasäästlikumalt reageerida, võiks kasutada ringlussevõetud esemeid ja nõuetekohaseid jäätmekäitlussüsteeme. Need on mõned näited selle kohta, kuidas humanitaarabi tarneahelaid ja logistikat käsitlev strateegiline lähenemisviis võib aidata kulusid kokku hoida, abi suunamist parandada ja eelarvet tõhusamalt hallata.

Tuginedes seni tehtud tööle, jätkan ELi humanitaarhädaolukorra meetmete tugevdamist, et täita tegevuslüngad ja hõlbustada abi kiiret kohaletoimetamist abivajajatele.

Mis kõige olulisem, kui mind volinikuks kinnitatakse, tagan, et ELi humanitaarabi rahastatakse jätkuvalt kooskõlas humanitaarpõhimõtete ja vajaduste alusel, järgides kindlat tõenditel põhinevat metoodikat. Ajakohane ja tugevdatud ELi eelarve peaks olema rohkem suunatud sinna, kus ELi meetmeid on kõige rohkem vaja, ning seda tuleks kasutada paindlikult. Minu juhtimisel on abivajajate abistamine ELi humanitaarabi ainus suunanäitaja. Järelevalve ja hindamine on endiselt väga olulised, et tagada vastutavus ning ELi humanitaarmeetmete tõhusus ja tulemuslikkus.

Kuna kvaliteetsel rahastamisel on suur väärtus tõhusa ja tulemusliku humanitaartegevuse tagamisel, aitab sihipärasem ja tugevdatud ELi eelarve meil tegeleda humanitaarvajadustega ja tagada tegevuse järjepidevus pikaleveninud kriiside korral.

Kooskõlas ulatusliku kokkuleppe raames võetud ELi kohustustega toetan ma jätkuvalt kohalikele tasandile viimise tegevuskava. Tihedas koostöös meie rakenduspartneritega (sealhulgas ÜRO, rahvusvahelised organisatsioonid ja valitsusvälised organisatsioonid) ja kooskõlas kehtiva õigusraamistikuga jätkan tööd selle nimel, et suurendada sellise ELi humanitaarabi osakaalu, mis läheb võimalikult otse kohalikele organisatsioonidele, näiteks toetades riigipõhist ühisrahastamist. Samuti toetan järjepidevalt kohalike partnerite suutlikkuse suurendamist ning edendan nende kaasamist ja osalemist kogu humanitaarabi tsükli jooksul, alates katastroofideks valmisolekust ja ennetavatest meetmetest kuni vajaduste hindamise, prioriteetide seadmise ja reageerimisetapi kavandamise ning teadmiste jagamise ja koordineerimismehhanismides osalemiseni, nagu on kajastatud komisjoni hiljutises dokumendis, mis käsitleb õiglaste partnerluste edendamist kohalike reageerijatega humanitaarkriisi olukorras („Guidance on equitable partnerships with local responders in humanitarian settings“).

4. Humanitaar-, arengu- ja rahutegevuse seos

Kuidas kavatsete tõhustada ELi arengu-, humanitaar- ja rahuloomemeetmete koordineerimist, koostööd ja sidusust, sealhulgas kõigi ELi osalejate seas, ning teha koostööd kohalike kogukondade, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude sidusrühmadega, et töötada välja strateegiad humanitaar-, arengu- ja rahutegevuse

seose kohta? Lähtudes nn kogu komisjoni hõlmavast terviklikust lähenemisviisist ebakindlatele olukordadele, kas Te töötate koos rahvusvahelise partnerluse voliniku ja kõigi asjaomaste komisjoni talitustega välja poliitikasuunised ja konkreetset mehhanismid selle tagamiseks, et arengualased jõupingutused aitaksid tegeleda ebakindluse algpõhjustega ja suurendada kogukondade vastupanuvõimet, et saavutada kestlikke tulemusi, mida ei ole võimalik saavutada üksnes humanitaartegevuse abil, ning kuidas kavatsete mõõta nende jõupingutuste tulemuslikkust? Kas võtate sellega seoses kohustuse suurendada investeeringuid ennetavas tegevusse ja teha koostööd rahvusvahelise partnerluse volinikuga, et töötada välja ühine ELi kliimakerksuse poliitika, pöörates erilist tähelepanu ebakindlatele olukordadele ja konfliktist mõjutatud kontekstidele? Võttes arvesse Teile määratud vastutusvaldkonna ulatust ja üha sagedasemaid humanitaarkriise, kuidas kavatsete tagada, et piisavalt tähelepanu pööratakse humanitaarabi ja humanitaardiplomaatia välismõõtmele, ja eelkõige unustatud kriisidele? Milliseid meetmeid kavatsete võtta, et edendada rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimist ja austamist?

Probleemid, eriti pikaajaliste kriiside korral, on liiga suured, et humanitaarabi andjad saaksid üksi tegutseda. Elude päästmine on ülioluline, kuid EL peab aitama kaasa ka konfliktide ja poliitiliste pingete lahendamisele, sotsiaalse ühtekuuluvuse taastamisele, keskkonnariskide vähendamisele ning vastupanuvõime ja julgeoleku suurendamisele.

Tänapäeva keerulistes kriisides ei saa ennetus-, hädaabi- ja taastamismeetmeid võtta selges lineaarses järjekorras, vaid neid on sageli vaja paralleelselt. Selleks on vaja kõigi pühendumust reageerida humanitaarvajadustele sidusal ja koostööl põhineval viisil, kaasata piisavalt rahalisi vahendeid ja käsitleda haavatavust, kuid tegeleda ka ebakindluse ja konfliktide algpõhjustega ning sillutada teed stabiilsusele ja püsivatele lahendustele.

Samuti on oluline keskenduda vastupanuvõime suurendamisele ja konfliktide ennetamisele. See toob inimestele suurt kasu, piirates kriisi mõju ning hõlbustades rahuloomepüüdlusi ja kriisijärgset arengu taastamist. Selle saavutamiseks on äärmiselt oluline, et haavatavust ja vajadusi hinnatakse ühise lähenemisviisi alusel.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, kavatsen töötada välja kogu komisjoni hõlmava tervikliku lähenemisviisi ebakindlatele olukordadele, eelkõige ühise analüüsi- ja reageerimisstrateegia kaudu. Tehes tihedat koostööd muu hulgas kõrge esindaja / asepresidendi ja rahvusvahelise partnerluse volinikuga, saame tagada kiire reageerimise humanitaarkriisidele, aidata kaasa rahvusvaheliste partnerluste tõhusale haldamisele ning tegeleda ebakindluse ja konfliktide algpõhjustega, et vähendada humanitaarvajadusi. Selle strateegiaga tagatakse kooskõla ülemaailmsel tasandil poliitikakujundamise, piirkondliku kaasatuse ja riigipõhiste meetmete vahel. Toetan ELi kiiret ja tõhusat reageerimist kriisidele, võttes kasutusele kõik olemasolevad vahendid ja kooskõlastades poliitikastrateegiaid nii koheste, lühiajaliste kui ka pikaajaliste meetmete jaoks ning tagades koordineerimise ELi liikmesriikidega. Loomulikult peame tagama vastutuse oma tegevuse eest ja jälgima tehtud edusamme. Ebakindlusega tegelemise raamistik peaks seetõttu sisaldama ka järelevalvemehhanismi, millega hinnata korrapäraselt meie tegevust ja pakkuda vajaduse korral välja kohandusi. Selleks kavatsen teha aktiivset koostööd kolleegidega teistest ELi talitustest ja institutsioonidest (Euroopa välisteenistus, nõukogu ja Euroopa Parlament).

Kavatsen suurendada investeeringuid katastroofideks valmisolekusse ja ennetusmeetmetesse ning teha koostööd asjaomaste komisjoni talitustega kliimakoostöö kava rakendamisel, et tugevdada kliimakerksust, pöörates erilist tähelepanu ebakindlatele olukordadele ja konfliktidest mõjutatud kontekstidele. See tähendab, tuleb leida võimalusi teha paremini koostööd selleks, et suurendada ühisinvesteeringuid katastroofideks valmisolekusse ja ennetavas tegevusse sidusal ja koordineeritud viisil ning muuta meie investeeringud kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliseks, keskendudes samal ajal kõige haavatavamatele.

Samuti toetan jätkuvalt ÜRO jõupingutusi humanitaar-, arengu- ja rahutegevuse seose rakendamiseks süsteemi tasandil, et selle mõju ulatuks ELi rahastamisest kaugemale.

Olen uhke selle üle, et mulle pakutud portfell on väga ulatuslik. See annab mulle võimaluse keskenduda koostoime loomisele erinevate töösuundade vahel, mis kõik põhinevad solidaarsusel ja selle väärtusel. Humanitaarabi jääb minu põhiprioriteediks kogu ametiajaks, kas või juba seetõttu, et humanitaarolukord kogu maailmas on väga halb.

Humanitaarabi eest vastutava voliniku jaoks ei ole olemas sellist nähtust nagu „unustatud kriis“. Seepärast kavatsen eraldada vähemalt 15% esialgselt humanitaarabi eelarvest kriisidele, mis ei ole rahvusvahelise tähelepanu keskmes. Esmavajaduste rahuldumata jätmine nendes kriisides süvendaks kannatusi ja kahjustaks inimväärikust. Seda kohustust täites ja seda selgitades, loodan, et ELi eeskuju järgib rohkem rahastajaid.

Rahvusvaheline humanitaarõiguse on niisama oluline nagu alati ning kaitseb relvakonfliktidest mõjutatud tsiviilisi. Kahjuks on viimastel aastatel rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumine pigem reegel kui erand

ning sellel on kriitilised tagajärjed tsiviiliskutele ja tsiviiltaristule, see takistab humanitaarabi jõudmist abivajajateni ja suurendab inimohvrite arvu humanitaarabitöötajate hulgas. Seepärast usun, et peame oma jõupingutusi kahekordistama ja koondama, et tagada rahvusvahelise humanitaarõiguse asutamine. Seda on vaja ka selleks, et kaitsta reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda ja aidata rahuldada suurenevaid humanitaarvajadusi.

Töötan selle nimel, et suurendada rahvusvahelise humanitaarõiguse tähtsust poliitilise prioriteedina veelgi, et saaksime täielikult ära kasutada ELi mõju ning tugevdada ELi humanitaardiplomaatiat ja Euroopa tiimi lähenemisviisi. Sellega seoses kavatsen koos kõrge esindaja / asepresidendiga töötada välja kava meie meetmete muutmiseks mõjusamaks, keskendudes rahvusvahelisele humanitaarõigusele, tsiviiliskute kaitsele konfliktides ja humanitaarabi kättesaadavusele. EL ja selle liikmesriigid peavad oma hääle paremini kuuldavaks tegema. Võite olla kindlad, et võtan jõuliselt sõna rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumise vastu kõikjal, kus see aset leiab, kuid toetan ka meetmeid, mis edendavad nende ennetamist. Pühendun rahvusvahelise humanitaarõiguse esiletõstmisele koos ELi liikmesriikidega diplomaatiliste missioonide ja kõrgetasemeliste ürituste kaudu mitmepoolsetel mõttevahetustel ja Euroopa humanitaarfoorumil. Samuti kavatsen jätkata tihedat koostööd Rahvusvahelise Punase Risti Komiteega rahvusvahelise humanitaarõiguse edendamiseks ja rikkumiste ennetamiseks. Oma ametiaja jooksul toetan meetmeid, mis tugevdavad rahvusvahelise humanitaarõiguse täitmise järelevalvet ja tõenditel põhinevat selgitustööd.

Humanitaardiplomaatiast osalemine ei ole ELi jaoks uudne põhimõte. Juba teeme aktiivset selgitustööd ja diplomaatilisi jõupingutusi, et tagada humanitaarabi pääs konfliktipiirkondadesse ja hoida ära rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi, nagu näljahäda kasutamine sõjarelvana või humanitaar- ja tervishoiutöötajate ründamine. Uute probleemide lahendamiseks on siiski vaja tugevamaid ja kooskõlastatuid lähenemisviise. Soovin, et kõik asjaomased ELi osalejad kasutaksid süstemaatilisemat ja koordineeritumat lähenemisviisi. Kõige selle juures loodan teha koostööd liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga, et Euroopa tiim tegeleks jõuliselt küsimusega, mis on nii paljude inimeste jaoks eluliselt oluline.

5. Toiduga kindlustamatus ja alatoitumus

Kuidas kavatsete tugevdada ELi hädaolukordadele reageerimise mehhanisme, et tegeleda nälja ja alatoitumusega ning kliimamuutuste mõjuga? Täpsemalt, võttes arvesse Venemaa Ukraina-vastase sõja laastavat mõju Ukraina teraviljaekspordile, kuidas kavatsete veelgi paremini tagada sellise ekspordi arengumaadesse, et vältida ülemaailmse toiduga kindlustamatuse süvenemist? Milliseid pikaajalisi lahendusi pakute lisaks kohesele hädaolukordadele reageerimisele, et tegeleda toiduga kindlustamatuse ja alatoitumuse algpõhjustega laiema arengupoliitika osana ja tihedas koostöös meie rahvusvaheliste partneritega? Kuidas kavatsete teha koostööd Euroopa välis teenistuse ja liikmesriikidega, et suurendada ELi jõupingutusi kliimamuutuste ja konfliktidest tingitud nälja ennetamiseks ning vastutuse suurendamiseks olukordades, kus nälga kasutatakse sõjarelvana?

EL on üks juhtivaid humanitaarabi andjaid ning toidu- ja toitumisabi on üks peamisi vajadusi, millega tegeletakse ELi humanitaarabi kaudu. Ainuüksi viimase kahe aasta jooksul on EL eraldanud toidu- ja toitumisalaseks humanitaarabiks üle 1,7 miljardi euro, keskendudes kõige enam abi vajavatele riikidele, eelkõige Sahara-taguses Aafrikas.

Kuid vajadused üha suurenevad: toiduga kindlustamatus on viimastel aastatel järsult suurenenud ja on rekordtasemel. Selle on põhjustanud konfliktid ja ebakindlus, kliimamuutuste süvenev mõju ja majanduslangus ning Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõju. Samuti on üha suurenenud vaesus ja ebavõrdsus. Seega jääb toidu- ja toitumisabi piisava taseme säilitamine lähiaastatel tõenäoliselt väga oluliseks ning aitan kindlalt ELil seda eesmärki saavutada. Ainuüksi rahastamisest siiski ei piisa. Olen veendunud, et peame pakkuma toidu- ja toitumisabi tõhusamalt ning parandama suunamist ja suurendama rahalise abi kasutamist, kuna see on väärikam ja odavam ning aitab kaasa kohaliku majanduse vastupanuvõimele. Samuti peaksime kasutama digivahendeid ja edendama ennetavaid meetmeid.

Loomulikult ei saa näljaprobleemi lahendada ainuüksi humanitaarabiga. Peame võtma vastu ümberkujuvat lähenemisviisi, mis ühendab rahu-, ennetus- ja arengumeetmed koos ulatuslike erakorraliste jõupingutustega, et lõhkuda toiduga kindlustamatuse ja alatoitumuse tsükkel. Suurendan jõupingutusi, et tõhustada koostööd ja koordineerimist humanitaarabi, arengu ja rahuloo me vallas tegutsejate vahel, samuti kõrge esindaja / asepresidendi ning rahvusvahelise partnerluse volinikuga, et tegeleda nii toidukriiside algpõhjuste kui ka tagajärgedega. Toiduabi tuleb kombineerida pikemaajaliste investeeringutega kestlikku põllumajandus- ja toidutootmis, varajase

hoiatamise süsteemidesse, et leevendada kliima mõju toidutootmisele, ning tugevate diplomaatiliste jõupingutustega lahendada konflikte, mis on toiduga kindlustamatuse üks peamisi põhjuseid.

Sellega seoses ja nagu on kirjeldatud minu missioonikirjas, teen ELi tasandil koostööd kolleegiumi teiste liikmetega, et töötada välja terviklik lähenemisviis ebakindlatele olukordadele [vt ka küsimus nr 4], et tagada piisavad investeeringud kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliste toidusüsteemide loomisse. Peale selle jätkan laiemat selgitustööd, sealhulgas liikmesriikide hulgas, et see teema jääks kogu ELi toiduabi prioriteediks. Samuti kohustun kiirendama 2022. aasta Euroopa tiimi reageerimisstrateegia rakendamist ülemaailmse toiduga kindlustamatusega tegelemiseks, püüdes saavutada ühiseid tulemusi nii ELi talituste kui ka liikmesriikide humanitaarabi ja arengu valdkonnas tegutsejate jaoks.

Väljaspool ELi tagan meie jätkuva osalemise ülemaailmsetes toiduga kindlustatuse platvormides ja algatustes, nagu toidukriise käsitlev üleilmne võrgustik (Global Network on Food Crises), et tagada rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimine ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2417 (milles mõistetakse hukka näljahäda kasutamine sõjarelvana) täielik rakendamine. Jätkan üldsuse teadlikkuse suurendamist ja toetan vastutuse suurendamist olukordades, kus nälga kasutatakse sõjarelvana. Vastutuse suurendamiseks teen koostööd kõrge esindaja / asepresidendi ning liikmesriikidega, et teha kõik võimalik nõuete täitmise tagamiseks selles valdkonnas, ning see on ka osa minu lähenemisviisist humanitaardiplomaatialle [vt ka küsimus 4].

Humanitaarabi peab olema kättesaadav ning peame hoolitsema selle eest, et toiduga kindlustatus jääb esmatähtsaks. Venemaa sissetung Ukrainasse on oluliselt süvendanud ülemaailmset toiduga kindlustatuse kriisi, mistõttu on hinnad tõusnud ja tekkinud turuhäired. Alates 2022. aastast on ELi solidaarsuskoridorid ja Ukraina 2023. aasta Musta mere koridor aidanud märkimisväärselt hoida Ukraina toidueksporti liikumas ja stabiliseerida ülemaailmseid hindu. EL peab jätkama on jõupingutusi selles vallas. Samal ajal peame tagama, et toit selle allikast olenemata jõuab nendeni, kes seda kõige rohkem vajavad. Selle saavutamiseks jätkan tõhusa toiduabi edendamist, kasutades iga olukorra jaoks parimat lähenemisviisi.

Nende probleemide lahendamiseks ning tagamaks, et ELi toidu- ja toitumisalane humanitaarabi vastab vajadustele, kavatsen oma ametiaja esimeste kuude jooksul ajakohastada ELi toiduabi käsitlevaid humanitaarpoliitika suuniseid.

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni küsimused

6. Kuidas kavatsete tagada praeguses ja tulevases mitmeaastases finantsraamistikus piisavad vahendid kriisiohje ja kriisivalmiduse parandamiseks? Kuidas kavatsete tagada võrdse juurdepääsu vajalikele rahalistele vahenditele selliste piirkondade ja kogukondade jaoks, kes seisavad silmitsi sagedaste loodusõnnetuste, näiteks metsa- ja maastikupõlengute ja põudadega? Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta kriisivalmiduse tugevdamiseks, tuginedes eelkõige liidu elanikkonnakaitse mehhanismile, hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskusele ja RescEU-le? Milline on nende meetmete konkreetne ajakava, sealhulgas liidu elanikkonnakaitse mehhanismi läbivaatamise puhul? Kas kavatsete luua alalisemad ressursside reservid, et reageerida eri liiki katastroofidele, sarnaselt alalise päästemeeskonna ja masinapargiga metsatulekahjude korral? Kas oskate täpsustada Euroopa elanikkonnakaitse mehhanismi olemust ja selle koostõimet liidu elanikkonnakaitse mehhanismiga? Kuidas kavatsete ergutada liikmesriike tegema koostööd, et parandada valmidust riskideks ning julgeoleku- ja tervisealasteks hädaolukordadeks?

Äärmuslike ilmastikunähtuste sagenemise ja julgeolekuohtude muutuva olemuse tõttu ELis on väga oluline, et EL töötaks välja terviklikuma ja integreerituma lähenemisviisi riskijuhtimisele ja kriisiohjele.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, juhin tihedas koostöös teiste volinikega ambitsioonika ELi kriisivalmiduse strateegia väljatöötamist ja rakendamist, tuginedes muu hulgas Soome endise presidendi Niinistö eriaruandele tsiviil- ja kaitsealase valmisoleku kohta. Kavatsen esitada strateegia ametiaja alguses.

ELi kriisivalmiduse strateegias võiks „valmidusel“ olla lai määratlus, mis hõlmab ka vastupanuvõime suurendamist ja katastroofiriskide juhtimist, pakkudes seega tulevasteks aastateks katastroofi- ja kriisiohje üldist strateegilist ja sektoriülest lähenemisviisi. Sellel strateegial võiksid olla järgmised eesmärgid: 1) kõiki ohte hõlmav lähenemisviis: ELi tasandi üleminek kriisiohjes reageerimiselt ennetamisele; 2) kogu valitsemissektorit hõlmav lähenemisviis: terviklikum ja integreeritum lähenemisviis Euroopa kriisiohjele kõigis sektorites ja

valitsemistasanditel; ning 3) kogu ühiskonda hõlmav lähenemisviis: laiem kriisivalmiduse ja vastupanuvõime arendamine Euroopas.

Liidu elanikkonnakaitse mehhanism ning selle hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus ja RescEU vahendid on tervikliku ELi kriisivalmiduse strateegia jaoks väga olulised, kuna need on väljakujunenud, usaldusväärsed ja hästi toimivad instrumendid, mis aitavad liikmesriikidel katastroofe ja hädaolukordi ennetada, nendeks valmistuda ja neile reageerida.

Seepärast kavatsen ELi kriisivalmiduse strateegia raames uurida, kas on vaja teha ettepanek vaadata läbi liidu elanikkonnakaitse mehhanism ja selle hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse ning RescEU komponendid.

Koordineerimiskeskus on abi andmist eriti hästi koordineerinud, reageerides samaaegselt pikkadele, keerulistele ja sektoriülestele kriisidele (nt COVID-19, Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, konflikt Lähis-Idas) ning kliimamuutustest tingitud kriisidele (metsa- või maastikutulekahjud, üleujutused või tormid). Kui mind volinikuks kinnitatakse, jätkan tööd, et tugevdada hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskust selle rollis ELi kriisikordineerimiskeskusena ning et suurendada selle suutlikkust kriise ennetada, nendeks valmistuda ja neile reageerida. Seda peetaks ajakavas esmatahtsaks.

RescEU, mis on esimene Euroopa elanikkonnakaitsevahendite strateegiline reserv, on liidu elanikkonnakaitse mehhanismi oluline osa ja on praktiline näide ELi solidaarsusest. Äärmiselt oluline on seda strateegilist reservi hoida ja seda vajaduse korral veelgi suurendada. Samal ajal peaksime pidama töös tugevat liikmesriikidevahelist vastastikuse abi süsteemi, mis nüüd hõlmab vabatahtlikku Euroopa elanikkonnakaitse ühisressurssi, vastastikust eksperdiabi ja muid suutlikkuse suurendamise vahendeid.

Olemasolevate rescEU vahendite säilitamine ja täiendamine on minu prioriteet. Võttes arvesse kiiresti suurenevaid kliima- ja julgeolekuriske, kavatsen teha tihedat koostööd liikmesriikidega, et rescEU vahendeid veelgi täiustada, näiteks metsatulekahjude kustutamise, energiaseadmete, meditsiiniliste vastumeetmete ning meditsiinilise evakueerimise ja varjupaikade valdkonnas. Samuti peame uurima võimalusi arendada uusi võimeid, mis aitavad reageerida ELi tasandil esilekerkivatele ohtudele. Need võiksid olla võimed, mis suurendavad ELi valmisolekut tulla toime mitmesuguste katastroofidega, sealhulgas taristutõrgete, konfliktiolukordade ja hübriidohtudega. Käsitlen seda küsimust täpsemalt ELi kriisivalmiduse strateegia kallal tehtava töö käigus.

Lisaks on Euroopa elanikkonnakaitse mehhanismi täiustamine ELi kriisivalmiduse strateegia oluline mõõde. Minu arvates on see algatus võimalus täita oluline lünk kodanike ja kogukonna kaasamises oma vastupanuvõime tugevdamisse ning aktiivsesse osalemisse tsiviil-sõjandusvalkonna koostöös. Kodanikud, valitsusvälised organisatsioonid ja erasektor on peamised partnerid meie ühiskonna vastupanuvõime suurendamises. Arutelu kaasaege tsiviilkaitse käsituse üle on mitmes liikmesriigis juba alanud. Soovin koos liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga tugineda nendele aruteludele, et suurendada ühiskonna vastupanuvõimet kogu liidus.

Et võtta aluseks olemasolevad edukaks osutunud struktuurid ning vältida kriisiohjesüsteemi edasist killustumist, on Euroopa elanikkonnakaitse mehhanismi väljatöötamine tihedalt seotud ja täiendab selliseid olemasolevaid struktuure nagu liidu elanikkonnakaitse mehhanism ja hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus.

Konkreetselt terviseohutuse valdkonnas lähtun oma töös inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendi suunistest ning teen tihedat koostööd tervishoiu ja loomade heaolu volinikuga, et suurendada tervisealast valmisolekut ja reageerimissuutlikkust ELis, eelkõige uue strateegia kaudu, millega toetatakse rahvatervise ohtude vastaste meditsiiniliste meetmete kättesaadavust, ning ELi laiema varude loomise strateegia kaudu. Samuti jätkame liikmesriikide koostöö hõlbustamist ja nende toetamist, et tagada riiklikul tasandil kõrgetasemeline kriisivalmidus. Liidu tervisekriiside ja pandeemiade kava („liidu ennetus-, valmisoleku- ja reageerimiskava“) on kavas vastu võtta komisjoni uue koosseisu esimestel kuudel ning sellega tagatakse liikmesriikide koostöö tõsiste piiriüleste terviseohtude ennetamisel, nendeks valmistumisel ja neile reageerimisel. Seda arutatakse liikmesriikidega igal aastal ja seda ajakohastatakse korrapäraselt, et võtta arvesse pidevalt muutuvaid ohte.

Liikmesriikide koostöö tõsiste piiriüleste terviseohtude valdkonnas toimub terviseohutuse komitee kaudu, mis on ja jääb tervisevaldkonnas meie valmidus- ja reageerimisraamistiku keskseks elemendiks. Toetan kriisivalmiduse vahendite edasist tugevdamist ja nende testimist. Nende vahendite hulka kuuluvad ELi varajase hoiatamise ja

reageerimise süsteem, mis tagab ööpäevaringse hoiatamise tõsiste piiriüleste terviseohtude tekkimise või kujunemise eest, ELi rahvatervise referentlaborid, mis toetavad bioloogiliste ohtude kiiret avastamist, ning ELi tervishoiu rakkerühm.

Meie ees seisab tulevase mitmeaastase finantsraamistiku ja selle vahendite kavandamine. Soovin tagada, et jätkame jõulisema lähenemisviisi väljatöötamist Euroopa kriisiohjele ja elanikkonna valmisolekule, liikudes reageerimise juurest ettevaatava valmisoleku juurde.

7. Teie missioonikirjas on esitatud mitu eesmärki kriisiohjesuutlikkuse suurendamiseks. Kuidas kavatsete tervisealase valmisolekuga seoses lahendada rahastamisprobleeme, mis on seotud hiljutiste eelarvekärbetega teistes programmides, nagu programm „EL tervise heaks“ ja „Euroopa horisont“, ning konkureerivatest poliitilistest prioriteetidest tulenevate probleemidega, mis on juba mõjutanud meetmeid ja projekte, mida HERA peab ellu viima? Kuidas plaanite seda silmas pidades tugevdada tervisealast valmisolekut ja kuidas näete ette selliste meetmete tulevast rahastamist? Kas näete ette HERA suutlikkuse suurendamist, ja kui jah, siis kuidas? Kas saate rääkida lähemalt laiemast ELi varude loomise strateegia väljatöötamisest? Kuidas kavatsete tagada, et kavandatud kriisivalmiduse ja varude loomise strateegiatega saavutatakse tasakaal piisavate reservide olemasolu ning liikmesriikides ja muudes riikides – sealhulgas maailma lõunapoolsetes riikides – nappuse tekke vältimise vahel?

Pärast COVID-19 pandeemiat on EL toetanud liikmesriike nende jõupingutustes suurendada terviseohutusega seotud valmisolekut ja tervishoiusüsteemide vastupanuvõimet. Selle probleemi lahendamise jaoks oli vaja enneolematut koordineerimist ja rahalist toetust.

ELi tasandil loodi kõigi aegade ulatuslikem ja ambitsioonikaim üksnes tervishoiule pühendatud ELi rahastamisprogramm „EL tervise heaks“, mis andis terviseohutuse ja tervisealase valmisoleku poliitikale ning Euroopa tervisealiidule uut hoogu. Märkimisväärne osa selle eelarvest on eraldatud inimeste kaitsmiseks tõsiste piiriüleste terviseohtude eest ja tervisealase valmisoleku suurendamiseks, eelkõige riiklike seiresüsteemide parandamiseks (umbes 85 miljonit eurot) ja antimikroobikumiresistentsuse vähendamiseks (50 miljonit eurot). Tervisealase valmisoleku meetmetesse ja tervishoiusüsteemide üldisesse vastupanuvõimesse panustamist tuleks käsitleda nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil investeeringuna, mitte kuluna. Lisaks on programmi „EL tervise heaks“ raames eraldatud rahalisi vahendeid ka selleks, et kiiresti reageerida muudele esilekerkivatele probleemidele, sealhulgas ülemaailmsetele tervishoiuprobleemidele, nagu ahvirõugete puhang Aafrikas, ning et parandada Ukraina pagulastele ja ümberasustatud isikutele pakutavaid tervishoiuteenuseid.

Mis puutub rahastamisse, siis kasutan praeguse mitmeaastase finantsraamistiku piires maksimaalselt ära iga olemasoleva euro.

Seoses kriisivalmiduse ja kriisidele reageerimisega on HERA ülesanne suurendada tervisealast valmisolekut ja parandada reageerimist ELis, aidates muu hulgas tagada, et vajaduse korral on kättesaadavad meditsiinilised vastumeetmed. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen koostööd kõigi teiste kolleegiumi asjaomaste liikmetega, et töötada välja ambitsioonikas strateegia, mis suurendab juurdepääsu meditsiinilistele vastumeetmetele ja nende kättesaadavust. Meetmete hulka kuulub muu hulgas ohtude varajane avastamine ja uute meditsiinivahendite väljatöötamine, nende laiaulatuslik tootmine ja kiire kasutuselevõtmine kogu Euroopas ja mujal.

Näen seda uut meditsiiniliste vastumeetmete strateegiat kui võimalust luua terviklik lähenemisviis, mis hõlmab muu hulgas ohtude hindamist, teadusuuringute toetamist, tootmise suurendamist kriiside ajal ja varude loomist. Osana keemilisteks, bioloogilisteks, radioloogilisteks ja tuumaohutudeks valmistumisest ning tuginedes laiemale varude loomise strateegiale, kasutatakse selliseid vahendeid nagu ühishanked. Lisaks kasutan HERA eksperditeadmisi tulevase ELi kriisivalmiduse strateegia ettevalmistamisel teiste volinike vastutusalasid igakülgsest vastastikku täiendades. Samuti on väga oluline HERA töö esmatähtsate ravimite õigusakti ettevalmistamisel, et ennetada esmatähtsate ravimite nappust ning vältida sellisest kriitilisest nappusest tulenevaid tervisekriise. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen nendes küsimustes tihedat koostööd tervishoiu ja loomade heaolu volinikuga.

Üks COVID-19 pandeemia peamisi õppetunde on see, kui oluline on kriisi ajal kiiresti kasutusele võtta hädavajalikud meditsiinitarbed. Keegi ei ole väljaspool ohtu enne, kui kõik on väljaspool ohtu. Sel põhjusel loodi 2020. aastal rescEU varude kaudu esimene kogu ELi hõlmav kriitilise tähtsusega meditsiinivahendite reserv. Seejärel on loodud palju muid rescEU varusid. On äärmiselt oluline, et EL ja liikmesriigid jätkaksid investeerimist

asjakohastesse meditsiinilistesse vastumeetmetesse, et need oleks olemas õigetes kogustes. Peame siiski rahastama ratsionaalselt, järgides sihipäraseid strateegilisi prioriteete.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, kavatsen teha tihedat koostööd teiste volinikega, et töötada välja ELi ulatuslik varude loomise strateegia. See strateegia suurendab veelgi suutlikkust luua varusid ELi tasandil ja toetab varude loomist riiklikul tasandil, kiirendades varude kavandamist, loomist ja rakendamist, et võimaldada meditsiinvahendite kiiret kasutuselevõttu rahvatervise hädaolukordades. Kavatsen edendada hoolikat ja tihedat koostööd liikmesriikidega, et vältida strateegiliste varude kooskõlastamatust, mis tekitaks tasakaalustamatust ja suurendaks nappuse ohtu liikmesriikides ja kolmandates riikides. Olen pühendunud meie kriisiohje- ja reageerimismehhanismi tugevdamisele, et jätkata üleminekut reageerimise juurest ettevaatava valmisoleku juurde.

ELi terviseohutuse tugevdamiseks peaksime tugevdama ka sidemeid oma üleilmsete partneritega, et suurendada kogu maailmas tervisealast ohutust, tuginedes ELi Euroopa tiimi lähenemisviisile, mis on end juba tõestanud COVID-19 ajal ja hiljuti ahvirõugete kriisi ajal. Seetõttu jätkaksin koostöös teiste volinikega ülemaailmseteks tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise struktuuri tugevdamist, mida kujundatakse ka WHO raames rahvusvaheliste tervise-eeskirjade ja kavandatava pandeemiakokkuleppe kaudu.

8. Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta, et tagada katastroofide ennetamise meetmete lõimimine muude ELi poliitikavaldkondadega? Võttes arvesse kliimamuutustest tingitud äärmuslike ilmastikunähtuste sagedust, milliseid võimalusi näete koostoimeks liidu elanikkonnakaitse mehhanismi ja tulevase kliimakoostöö kava vahel? Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta, et teha koostööd liikmesriikidega, kes kannatavad tõsiste põudade all? Kuidas kavatsete tagada, et kliimarisikudeks valmisolek ja nendega kohanemine on piisavalt lõimitud ka ELi põllumajandus- ja toidupoliitikasse?

Sedamööda, kuidas suurenevad kliimamuutuste üha käegakatsutavam mõju ja kulud, suureneb katastroofide ennetamise tähtsus. Kui mind volinikuks kinnitatakse, töötan järgmises komisjonis selle nimel, et rakendada selles valdkonnas tõeliselt kõikehõlmavat lähenemisviisi, mis on lõppkokkuvõttes ka tulevase kriisivalmiduse liidu keskmes.

Toetan katastroofide ennetamise ühiseid poliitilisi eesmärke, eelkõige peamistes sektorites. Olulised algatused selles valdkonnas on Euroopa kliimakoostöö kava, veemajanduse kriisivalmiduse algatus ning põllumajandus- ja toidualane visioon.

Kliimakoostöö tähendab selliste meetmete ennetavat kehtestamist, mis piiravad suurenenud kliimaohtude hävitavat mõju. Seepärast toetan täielikult seda, et kõik investeeringud oleksid kavandatud nii, et need oleksid tulevaste kliimaga seotud katastroofide suhtes struktuurselt vastupidavad. Lisaks edendan nn arukat ennetamist, mis toob ka majanduslikku ja sotsiaalset kasu meie ühiskonnale ja kodanikele. See hõlmab muu hulgas ELi põllumajandus- ja toidupoliitikat. Loomulikult püüan tagada, et liidu elanikkonnakaitse mehhanismi solidaarsusmehhanismid tegeleksid ka kliimaohtudega.

Oleme kõik olnud tunnistajaks nii hiljutistele ulatuslikele üleujutustele Kesk-Euroopas kui ka tulekahjudele ja sagedastele põudadele Lõuna-Euroopas, mis näitasid taas veeringluse olulist rolli katastroofiohu ohjamisel ning tungivat vajadust tõhusama ennetamise järele, et tegeleda veega seotud riskidega. Olen valmis toetama tööd Euroopa veemajanduse kriisivalmiduse strateegia kallal, mille puhul on vaja valmisolekul põhinevat lähenemisviisi. Samuti teen koostööd teiste volinikega, et edendada kliimamuutustega kohanemist ja aidata kaasa kliimakoostöö kava arendamisele. Samuti kavatsen hoolitseda selle eest, et meie põllumajandus- ja toidusektori kestlikkus hõlmaks katastroofidele vastupanu võime aspekte.

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni küsimused

9. Kriisivalmidus

Üks teie vastutusala prioriteete on kriisivalmidus ja kriisiohje. See on seotud esilekerkivate ohtude ja hübriidriinakutega, millel on nii sise- kui ka välismõõde, mis seab ohtu mitte ainult meie elutähtsa taristu ja põhiliste avalike teenuste toimimisele, vaid ka meie kodanike julgeoleku ja heaolu, samuti meie majandusliku stabiilsuse ja jõukuse. Sellega seoses vastutate ELi kriisivalmiduse strateegia väljatöötamise ja rakendamise järelevalve eest. Strateegia eesmärk on võtta tulevikus vastu võimalik ELi kriisivalmiduse õigusakt. Milliseid

samme kavatsete selle strateegia väljatöötamiseks astuda? Kuidas plaanite riiklikku pädevust austades tagada, et eri haldustasandid, erasektor ja kodanikuühiskond oleksid sellesse strateegiasse täielikult kaasatud? Ja kuidas kavatsete meie avalikus arutelus tugevdada ELi kriisivalmiduse kultuuri?

Kui mind volinikuks kinnitatakse, juhin tihedas koostöös teiste volinikega, kõrge esindaja / asepresidendi ja liikmesriikidega ambitsioonika ELi kriisivalmiduse strateegia väljatöötamist ja rakendamist. Lähtun muu hulgas Soome endise presidendi Niinistö eriaruandest tsiviil- ja kaitsealase valmisoleku kohta.

Pidades silmas Euroopa uut kriisiohjeolukorda, mida iseloomustavad uued ja süvenevad sise- ja välisjulgeolekuohud ning kliimamuutuste kasvav mõju, on ELi kriisivalmiduse strateegia peamine vahend, mille abil töötada välja ühine käsitlus meie ühiskondade, kodanike ja elutähtsa taristu tõhusast valmisolekust, kuna see on meie majandusliku stabiilsuse ja jõukuse kaitse peamine tingimus.

ELi kriisivalmiduse strateegias tunnustatakse ühtse turu tähtsust, sest ühtne turg annab märkimisväärse panuse ELi SKPsse ja mõjutab peaaegu 450 miljonit kodanikku. Hiljutised kriisid on näidanud, kui haavatav võib ühtne turg olla häirete korral ja kui palju sõltub Euroopa majandus hästi toimivast ühtsest turust. Siseturu hädaolukorra ja vastupanuvõime õigusakt, mis kinnitati ametlikult 2024. aasta oktoobris, hakkab toetama ühtse turu toimimist kriiside ajal ning kaitsma kaupade, teenuste ja isikute vaba liikumist. Selle õigusaktiga nähakse ette ühisõppused liikmesriikidega ulatuslike kriisimulatsioonide läbiviimiseks, et tagada valmisolek olukordadeks, mis võivad ühtset turgu häirida. Juhtimise ja strateegilise järelevalve eest vastutav siseturu hädaolukordade ja vastupanuvõime komitee hakkab hõlbustama koostööd liikmesriikide, komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel. Lisaks kaasatakse aruteludesse ettevõtjate sidusrühmad, sealhulgas VKEd, et ettevõtjad saaksid kriisivalmidusmeetmesse nii oma panuse anda kui ka neist kasu saada.

ELi kriisivalmiduse strateegias oleks „valmidusel“ lai määratlus, mis hõlmab ka vastupanuvõime suurendamist ja katastroofiriskide juhtimist, pakkudes seega tulevasteks aastateks katastroofi- ja kriisiohje üldist strateegilist lähenemisviisi. See strateegia võiks keskenduda terviklikule kõiki ohte ning kogu valitsemissektorit ja ühiskonda hõlmavale lähenemisviisile.

1. Terviklik kõiki ohte hõlmav lähenemisviis: *üleminek ennetavamale kriisiohjele ELi tasandil*, sest katastroofid ja kriisid on üha keerukamad, toimuvad samaaegselt ja süvendavad üksteist ning neil on ahelmõju eri sektorites ja haldustasanditel. Et selliseid katastroofe ja kriise tulevikus paremini mõista ja ennetada, suurendan suutlikkust sellistest valdkondades nagu tulevikusuundade strateegiline analüüs, prognoosimine, riskianalüüs, varajane hoiatamine, avastamine ja analüüs. Lisaks teen koostööd oma kolleegidega volinike kolleegiumis, et riskijuhtimist ja -ennetust ning kliimamuutustega kohanemist võetaks veelgi paremini arvesse kõigis Euroopa ühiskonna ja majanduse peamistes sektorites. Liikmesriigid ja kohalikud omavalitsused peavad oma valmisoleku suurendamiseks paremini kasutama olemasolevaid piirkondlikke ja ühtekuuluvusfonde.
2. Kogu valitsemissektorit hõlmav lähenemisviis: *terviklikum ja integreeritum lähenemisviis Euroopa kriisiohjele*, sest keerulise katastroofi või kriisi korral peavad eri valitsustasandid alates piirkondlikust kuni riikliku ja ELi tasandini välja kodanike kaitseks sujuvalt koostööd tegema. Samuti hindan, kas on vaja ELi valmisolekut käsitlevaid õigusakte, mis võiksid toetada ühiste normide ja suuniste kehtestamist ning viia ELi ja liikmesriikide jõupingutused võimalikult tõhusalt kooskõlla.
3. Kogu ühiskonda hõlmav lähenemisviis: *laiem kriisivalmidus ja vastupanuvõime Euroopas*, sest ühine valmisolek on võimalik luua ainult siis kui kõik sidusrühmad, sealhulgas erasektor, tööstus ja ettevõtjad, aga ka teadusringkonnad ning eelkõige kohalikud kogukonnad ja kodanikud sellele aktiivselt kaasa aitavad.

Terviklik lähenemisviis ELi kriisivalmidusele on praegusel kriisiderohkel ajal meie ühistes huvides. Teen kõik endast oleneva, et teha tihedat koostööd liikmesriikidega, et aidata neil tugevdada oma riiklikku kriisiohjepoliitikat ja -tegevust ning saada nende toetus ELi tasandil tehtavale tööle.

10. Diskrimineerimisvastased ja muud võrdõiguslikkust käsitlevad õigusaktid

Kuidas kavatsete kõrvaldada puudujäägid kehtivates ELi diskrimineerimisvastastes õigusaktides ning tagada ELi rassismi- ja diskrimineerimisvastaste õigusaktide mõjus jõustamine ning vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste tugevdamine? Kuidas plaanite ületada nõukogus poliitilise ummikseisu seoses horisontaalse diskrimineerimisvastase direktiiviga ja millised on Teie kavatsused seoses olemasoleva ettepanekuga, võttes arvesse Euroopa Parlamendi seisukohta? Kuidas plaanite teha lõpu ELi kuritegude loetelu vaenukõnele ja

vaenukuritegudele laiendamist käsitleva ettepaneku blokeerimisele ning milliseid lisameetmeid kavatsete nende kuritegude vastu võitlemiseks võtta? Kuidas kavatsete jälgida naistevastase vägivalda ja perevägivalda tõkestamist käsitleva direktiivi rakendamist kooskõlas Istanbuli konventsiooniga? Kas plaanite direktiivi kohaldamisala läbi vaadata, et lisada vägistamise nõusolekupõhine määratlus? Kas toetate ELi toimimise lepingu artiklis 83 sätestatud ELi kuritegude praeguse loetelu laiendamist, et see hõlmaks sõnaselgelt „soolist vägivalda“? Milliseid muid meetmeid kavatsete sellise vägivalda, sealhulgas soolise kübervägivalda vastu võitlemiseks võtta? Milline on Teie küberkiusamise vastane strateegia ja kuidas lähenete internetiohtude vallas laste ja muude haavatavate rühmade kaitsmisele internetis, eelkõige seoses eksitavate liideste, petuelementide ja sõltuvust tekitava disainiga ning tehisintellekti loodud sisuga?

Kuidas kavatsete teha selles valdkonnas koostööd teiste volinikega, eelkõige siseasjade voliniku ning demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse volinikuga?

Viimastel aastatel on tehtud olulisi edusamme võrdõiguslikkust ja diskrimineerimisvastast võitlust käsitleva ELi üldise õigusraamistiku tugevdamisel. Võrdse kohtlemise direktiiv täidaks siiski suure allesjäänud lünga ELi diskrimineerimisvastastes õigusaktides, kaitstes lisaks ELi õigusaktidega juba hõlmatud tööhõive valdkonnale meie ühiskonnas kõiki inimesi usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise eest. Olen kindlalt pühendunud sellele, et kõnealuse laiaulatusliku ettepaneku üle peetavad läbirääkimised jääksid eelseisval ametiajal esmatähtsaks ning loodan Euroopa Parlamendi jätkuval toetusel. Nõukogus on Belgia eesistumise ajal hiljuti tehtud edusammud andnud tugeva tõuke edasiliikumiseks. Teen tihedat koostööd nõukogu eesistujariikidega ja toetan igakülgset nõukogus tehtavat tööd, et saavutada nõutav ühehäälsus.

Võrdõiguslikkuse normide tõhus rakendamine ja nende täitmise tagamine on jätkuvalt probleem. Poliitilistes suunistes selgitatakse, et rakendamine peaks olema esmatähtis, mis aga võrdõiguslikkuse valdkonnas kõige rohkem loeb on normide mõju üksikisikutele. Seega, kui mind ametisse kinnitatakse, pean sidusrühmadega poliitilistes suunistes ette nähtud dialooge rakendamise üle, et arutada edusamme ja teha kindlaks konkreetsed kohapeal esinevad rakendamisprobleemid. Ootan huviga selle dialoogi tulemuste arutamist Euroopa Parlamendis, et saaksime koos lahendusi otsida. Samuti toetan liikmesriike uute õigusaktide rakendamisel seminaride ja suuniste kaudu, mis võivad aidata riiklikel ametiasutustel ja sidusrühmadel, näiteks sotsiaalpartneritel, norme kohapeal kohaldada. Häid tavasid on palju ja me peame neid rohkem esile tõstma. Jälgin tähelepanelikult, kuidas rakendatakse kahte uut direktiivi, mis käsitlevad diskrimineerimise ohvreid abistavate ja võrdõiguslikkust edendavate asutuste tugevdamist.

Aruandes rassilise võrdõiguslikkuse direktiivi ja võrdse tööalase kohtlemise direktiivi kohaldamise kohta, mis esitatakse 2026. aastal, teen ettepaneku keskenduda konkreetselt diskrimineerimise eest määratavatele karistustele. Võtan koos liikmesriikidega järeelmeetmeid, et tagada nõuetekohane kohaldamine. Kasutan kõiki komisjonile antud õigusi, et tagada *acquis*' nõuetekohane rakendamine ja Euroopa Kohtu asjakohaste otsuste nõuetekohane täitmine. Näiteks seoses LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkusega toetan täielikult demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse volinikku, et tagada liikmesriikide vahel samasooliste paaride abielu ja vanemluse tunnustamist käsitlevate kohtuotsuste täitmine vaba liikumise eesmärgil.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, toetan demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse volinikku ka vaenukõne ja vaenukuritegude lisamisel ELi toimimise lepingu artiklis 83 sätestatud ELi kuritegude loetellu, et innustada nõukogu vajavat otsust ühehäälselt vastu võtma. Mis puutub konkreetselt võrdõiguslikkusesse siis tagan, et vaenukõne ja vaenukuritegude vastu võitlemise meetmed on olulisel kohal 2025. aasta järgsetes võrdõiguslikkuse liidu strateegiates, mis on seotud soolise võrdõiguslikkuse, rassismivastase võitluse ja LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkusega. Püüan tegeleda ka romade ja puuetega inimeste vastu suunatud vaenukõne ja vaenukuritegudega. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen tihedat koostööd ka siseasjade ja rände volinikuga, et tagada tõhus koordineerimine võrdõiguslikkuse liidu strateegiate ning antisemitismi tõkestamise, juudi eluviisi edendamise ning moslemivastase vaenu vastu võitlemise vahel.

Sooline vägivald on endiselt hirmuäratav reaalsus liiga paljude inimeste jaoks ELis ja sellel ei tohiks olla kohta meie ühiskonnas. Viimastel aastatel on EL sellise vägivalda ennetamisel, ohvrite kaitsmisel ja õigusrikkujate karistamisel teinud edusamme, eelkõige võttis ta vastu naistevastase vägivalda tõkestamist käsitleva direktiivi ja ühines Istanbuli konventsiooniga. Nüüd on keske tähtsusega rakendada täies ulatuses see direktiiv, millega nõutakse internetis levitatava soopõhise vaenukõne kriminaliseerimist ja kehtestatakse meetmed selle ennetamiseks ning ohvrite kaitsmiseks ja toetamiseks ja neile õiguskaitse pakkumiseks. Toetan liikmesriike nende jõupingutustest täita kohustused, mis on seotud soolise vägivaldaga üldiselt ja eelkõige nõusoleku rolliga seksuaalsuhetes.

Mis puudutab vägistamiskuritegudesse, siis mul on kahju, et naistevastase vägivalda tõkestamist käsitleva direktiivi jaoks ei suudetud kokku leppida vägistamise nõusolekupõhises määratluses. Empiirilised tõendid ja praegused avalikud juhtumid näitavad, et jõu või ähvarduse kasutamisel põhinevad määratlused on aegunud ning et vaja on kaasaregset määratlust, milles võetakse aluseks nõusoleku puudumine. Enne naistevastase vägivalda tõkestamist käsitleva direktiivi läbivaatamist peaksime kõigepealt siiski keskenduma selle täielikule ja nõuetekohasele rakendamisele. Sellegipoolest abistan siseasjade ja rände volinikku läbirääkimistel, mida peetakse laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva direktiivi üle, kuhu on lisatud sarnane määratlus ja mis vajab parlamendi toetust. ELi kuritegude loetelu laiendamiseks oleks vaja nõukogu ühehäälselt otsust, nagu ka vaenukõnet ja vaenukuritegusid käsitlevate ettepanekute puhul.

Kübertõkestamist vastu võitlemiseks tuleb veel palju pingutada. Lisaks sellele, et tuleb rakendada naistevastase vägivalda tõkestamist käsitlev direktiiv, mis nõuab kõige levinumate kübertõkestamist vormide kriminaliseerimist (intiimse sisuga materjalide, sealhulgas tehisintellekti loodud süvavõltsingute jagamine ilma nõusolekuta, küberahistamine, küberjälitamine ja internetis naistevastase vaenu õhutamine), kaalun volinikuks kinnitamise korral koos sotsiaalmeedia platvormidega käitumisjuhendit naiste- ja tütarlastevastase kübertõkestamist kohta, aitan kaasa küberkriiside vastase tegevuskava koostamisele ning tööle, mida teeb põlvkondadevahelise õigluse, noorte, kultuuri ja spordi volinik. Ühtlasi teen tihedat koostööd demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse volinikuga poliitika turvalisuse vallas, kuna küberkriiside, eriti soopõhine küberkriiside, on peamine põhjus, miks naised poliitikasse ei tule ega jää sinna.

11. Võrdõiguslikkuse strateegiad, puudeid ja võrdõiguslikkust käsitlevad andmed

Kuidas kavatsete teha koostööd teiste ELi volinikega, et tagada mitmesuguste võrdõiguslikkuse strateegiate, näiteks LGBTIQ-inimeste strateegia, ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia, romade võrdõiguslikkuse ja kaasamise strateegia ning ELi rassismivastase tegevuskava ja rassismivastase strateegia sidusus ning nendega arvestamine teistes ELi poliitikavaldkondades? Kas Te plaanite võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimisvastaste strateegiate ajakohastamisel teha uusi seadusandlikke ettepanekuid? Kuidas kavatsete tagada, et EL jääks turvaliseks ja kaasavaks ruumiks kõigile inimestele, olenemata nende seksuaalsest sättumusest või sooidentiteedist? Kas võtate kohustuse kasutada nimetatud normidest taganemise korral kiireid rikkumismenetlusi? Milliseid samme astuksite, et parandada rohkemate ja paremate võrdõiguslikkust käsitlevate andmete kogumist? Milliseid meetmeid kavatsete võtta, et tagada ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamine liikmesriikides ja ELi institutsioonides? Milliseid samme plaanite astuda, et EL ühineks ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni fakultatiivprotokolliga?

Võrdõiguslikkuse arvestamine ei ole eesmärk omaette, vaid see aitab luua tugeva aluse õiglasele ja jõukale ühiskonnale ning kõiki selle talente ära kasutades konkurentsivõimelisemale majandusele ning demokraatlikumale ja turvalisemale ühiskonnale. Seepärast peame jätkama sihipärase võrdõiguslikkuse algatuste kombineerimist võrdõiguslikkuse lõimimisega kõikidesse valdkondadesse, et saavutada minu missioonikirjas nimetatud võrdõiguslikkuse liit.

Vastavalt oma missioonikirjale juhin volinikuks kinnitamise korral tööd selle nimel, et integreerida võrdõiguslikkusküsimused ELi poliitikasse, õigusaktidesse ja rahastamisprogrammidesse. Tuginen võrdõiguslikkuse rakerühmale ja selle võrdõiguslikkuse koordinaatoritele, kes tegutsevad kõigis komisjoni peadirektoraatides ja Euroopa välisteenistuses, hõlmates nii kõiki ELi poliitikavaldkondi. Kõik volinikukandidaadid ja juhtivad asepresidendid peavad arvestama soolisi aspekte. Aitan kindlalt seda kohustust täita ja pean kolleegidega mõttevahetust selle üle, kuidas integreerida võrdõiguslikkust nende vastutusosaladel ja milliseid kasulikke võimalusi see kõigile loob. Kavatsen teha koostööd eelarve, pettusevastase võitluse ja avaliku halduse volinikuga, et kaaluda, kuidas oleks kõige parem võrdõiguslikkust rahastamisprogrammides arvesse võtta. Meil on juba üks positiivne näide – katseprojekt soolise aspekti arvestamise kohta eelarveprotsessides.

Selle toetamiseks tuleks kogu komisjonis korraldada koolitusi ja jagada teavet, keskendudes sellistele valdkondadele nagu soolise aspekti arvestamine, LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkus või puuetega inimeste erivajaduste arvessevõtmine. Võrdõiguslikkuse mõõdet on kasulik analüüsida kõigi ELi poliitikavaldkondade mõjuhindangutes ja hindamistes.

Järgmisel aastal on lõppemas mitu võrdõiguslikkuse liidu strateegiat ja tegevuskava. Kui mind volinikuks kinnitatakse, alustan kohe tööd uue soolise võrdõiguslikkuse strateegia, uuendatud LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia ja uue rassismivastase strateegia kallal ning tagan, et uute strateegiate väljatöötamiseks

korraldatakse laiahaardelised konsultatsioonid, millesse on kaasatud Euroopa Parlament, liikmesriigid, kodanikuühiskond ja muud sidusrühmad. Uurin, kas ja milliseid meetmeid on vaja, et täita allesjäänud lüngad või tugevdada olemasolevat õigusraamistikku, eelkõige seoses meeste ja naiste võrdse juurdepääsuga kaupadele ja teenustele ning tehisintellekti käsitlevate uute õigusaktide mõjuga mittediskrimineerimisele ja võrdõiguslikkusele.

Mis puutub LGBTIQ-inimeste turvalisusse, siis püüan luua turvalisema Euroopa ühiskonna inimestele kogu nende mitmekesisuses. Kui mind volinikuks kinnitatakse, siis uurin hoolikalt, mis on saavutatud ja kus on veel puudusi, ning pakun välja sihipärased meetmed LGBTIQ-inimeste õiguste kaitsmiseks ja koostöö loomiseks muude võrdõiguslikkuse strateegiatega. Uuendatud LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegias, mille kohta ma ettepaneku teen, keskendutakse muu hulgas ümberpööratavate keelustamistele, austades täielikult liikmesriikide pädevusi. LGBTIQ-inimeste erihuve, mis on seotud näiteks ahistamise tõkestamise, laste õiguste ja vaimse tervisega, tuleb arvesse võtta mitmesugustes poliitikavaldkondades. Ootan nende küsimuste käsitlemist koos nende valdkondade eest vastutavate volinikega.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, on võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimisvastaste normide kehtestamine, rakendamine ja nende järgimise tagamine minu kui võrdõigusvoliniku töö keskmes. Uurin koos liikmesriikidega, kus esineb puudusi, ja jälgin hiljuti vastu võetud õigusaktide nõuetekohast rakendamist. Riiklikul tasandil annavad tugevdatud võrdõiguslikkust edendavad asutused suuremat kaalu ELi võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise normidele. Kui see on vajalik ja asjakohane, teen kõhklemata kolleegiumile ettepaneku kasutada komisjonile aluslepingute täitmise järelevalvajana antud volitusi, sealhulgas algatada rikkumismenetlusi.

Olen täiesti nõus, et vajame täpsemaid ja võrreldavaid andmeid, et võimaldada poliitikakujundajatel ja üldsusel hinnata diskrimineerimise ulatust ja laadi ning et meil oleks kindlad alused, mille põhjal suurendada teadlikkust suundumuste kohta. Teatavaid edusamme on juba tehtud, sealhulgas koostöös liikmesriikidega, sealhulgas riikliku statistika kaudu. Teen ettepaneku, et komisjon suurendaks võrdõiguslikkuse strateegiate uuendamisel veelgi suutlikkust koguda võrdõiguslikkuse kohta andmeid. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen oma ametiaja jooksul koostööd komisjonis, aga ka liikmesriikide, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi, nõukogu eesistujariikide, ÜRO Praia rühma, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude sidusrühmadega, et saada võrdõiguslikkuse kohta rohkem ja paremaid andmeid.

Komisjon koostab parajasti puuetega inimeste õiguste strateegia (2021–2030) eduaruannet, milles käsitletakse selle strateegia rakendamist ja lahendamata probleeme. Komisjon kui ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni kontaktpunkt ELis valmistab samuti ette konstruktiivset dialoogi konventsiooni rakendamise üle ELis. Need protsessid on väga kasulikud allesjäänud puuduste leidmiseks ja vajaduse korral strateegia eesmärkide ja meetmete ajakohastamiseks. Kõik liikmesriigid ei ole ühinenud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni fakultatiivprotokolliga ning ettepanek võtta vastu nõukogu otsus ELi ühinemise kohta sellega, on nõukogus arutlusel alates 2008. aastast. Võtan kohustuse tagada, et komisjon jälgib tähelepanelikult liikmesriikide edusamme kõnealuse fakultatiivprotokolliga ühinemisel.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, on üks minu esimesi samme kõrvaldada allesjäänud lüngad ja aidata luua puuetega inimeste jaoks tõketeta Euroopa. Peamisteks tähelepanu vajavateks valdkondadeks jäävad tööhoive, iseseisev elu, juurdepääsetavus ja puuetega seotud kaalutluste arvestamine kõikides poliitikavaldkondades.

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni küsimused

12. Millised on teie peamised prioriteetsed valdkonnad ja konkreetsed meetmed tulevase naiste õiguste tegevuskava ja ELi uuendatud soolise võrdõiguslikkuse strateegia puhul? Kuidas on need seotud muude strateegiliste dokumentidega? Kuidas kavatsete tagada naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse esikohale seadmise ja nende hõlmatuse Teie enda vastutusalas ja terves uues komisjoni koosseisus, kuidas kavatsete tööd korraldada ning tagada koostöö õigusküsimuste voliniku ja õigusküsimuste peadirektoraadiga? Kuidas kavatsete säilitada ja integreerida valdkonnaülest lähenemisi oma töösse tervishoiu ja hariduse ning kaupade ja teenuste pakkumise valdkonnas, kas strateegia sisaldab järeelmeetmeid seoses seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega võetud kohustustega ning suuniseid tervikliku ja eakohase seksuaal- ja suhtehariduse jaoks?

Naiste õiguste tegevuskavas esitatakse meie käsitus naiste õigustest ning algatatakse arutelu Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega. Juba praegu on selge, et sellised valdkonnad nagu naistevastase vägivalda tõkestamine ning naiste majanduslik ja poliitiline võimendamine peavad jääma päevakorras tähtsate kohale. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen tihedat koostööd inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendiga, et

tegevuskavas võetaks soolise võrdõiguslikkuse küsimusi arvesse kõigis poliitikavaldkondades olgu see siis tööhõive, tervis, haridus, õigusküsimused, poliitikas osalemine või veebiruum. Minu kahe portfelli kombinatsioon aitab mul ka tagada, et kedagi ei jäeta kriisi ajal kõrvale. Erinevatel kriisidel, näiteks tervise, konfliktide või kliimaga seotud kriisidel, on selged võrdõiguslikkuse aspektid, ning et neile tõhusalt reageerida, tuleb arvesse võtta ühiskonna eri inimrühmade vajadusi.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, esitan kolleegiumile tegevuskava, mis sisaldab kõrgetasemelisi eesmärke. Tegevuskava suunab meie tööd, mida teeme, et valmistada ette 2025. aasta järgseks ajaks soolise võrdõiguslikkuse strateegia, milles esitatakse konkreetsete meetmed nende eesmärkide saavutamiseks. Tulevane strateegia hakkab tuginema mitmele käimasolevale uuringule ja laiaulatuslikule avalikule konsultatsioonile. Esmatähtis on tagada, et viimastel aastatel vastu võetud ELi õigusakte rakendatakse ning et uued õigused ja tugevdatud kaitse muutuksid kohapeal tegelikkuseks. Veel üks eesmärk võiks olla töötada välja algatus, millega suurendatakse naiste esindatust poliitikas. See on samuti seotud demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse voliniku tööga poliitiliste kandidaatide ja valitud esindajate turvalisuse valdkonnas. Muude uute algatuste hulgas võiksid olla sellised, mis aitavad suurendada naiste rahalist sõltumatust ja vähendada soolist pensionilõhet ning võidelda eelkõige meedias ja reklaamis levivate kahjulike soostereotüüpide vastu. Samuti kavatsen põhjalikult uurida algoritmilist diskrimineerimist, võttes arvesse esimesi kogemusi uue tehisintellekti käsitleva määrase rakendamisel. Võrdõiguslikkuse strateegias võiks käsitleda ka teatavaid tervise seotud küsimusi, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervist, ning seonduvaid õigusi ELi pädevuse ulatuses. Püüan koos rahvusvahelise partnerluse volinikuga tagada nii tegevuskava kui ka järgmise soolise võrdõiguslikkuse strateegia täieliku sidususe ELi välistegevusega nendes aspektides. Uues soolise võrdõiguslikkuse strateegias võiks põhineda ka valdkonnaülele lähenemisviisile ning võtta arvesse näiteks puuetega naiste, sisserännanud naiste või LGBTIQ-naiste eriti haavatavat olukorda, tagades seeläbi sidususe muude võrdõiguslikkuse liidu strateegiatega. Isiklikust kogemusest tean, kui oluline on järgida tõhusate võrdõiguslikkuse poliitikameetmete jaoks valdkonnaülele lähenemisviisi.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen tervisevaldkonnas esineva diskrimineerimise küsimustes tihedat koostööd tervishoiu ja loomade heaolu volinikuga. Programm „EL tervise heaks“ on olnud keskse tähtsusega ebavõrdsuse vastu võitlemisel haiguste ennetamisel, kriisideks valmistumisel ja tervishoiuteenuste osutamisel. Euroopa vähitõrje tegevuskava raames on Euroopa vähktõve ebavõrdsuse registris dokumenteeritud vanuse, soo ning haridus- ja sissetulekutasemega seotud ebavõrdsust ning vähktõve ennetamise ja ravi erinevusi linna- ja maapiirkondade vahel.

Võttes arvesse meie vastavate poliitikavaldkondade vastastikuseid seoseid, teen tihedat koostööd demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse volinikuga, et tagada võrdõiguslikkuse aspektide nõuetekohane integreerimine kõikidesse tema vastutusalasasse kuuluvatesse poliitikavaldkondadesse.

Samuti kavatsen teha tihedat koostööd inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendiga ning põlvkondadevahelise õigluse, noorte, kultuuri ja spordi volinikuga, et tegeleda selliste küsimustega nagu diskrimineerimine, kiusamine ja stereotüübid hariduses. Austades liikmesriikide pädevust otsustada haridusvaldkonna õppe sisu üle, leian, et põhjaliku seksuaalhariduse edendamine kooskõlas UNESCO suuniste ja rahvusvaheliste standarditega on otsustava tähtsusega tegur, mis aitab ennetada soolist vägivalda ning parandada noorte tervist ja heaolu.

Palun austatud parlamendiliikmetel vaadata ka minu vastuseid küsimusele nr 10.

13. Sooline palgalõhe püsib tänaseni ning suurendab koos muude struktuursete probleemidega, mis on seotud naiste tööhõives osalemisega, samavõrra murettekitavat soolist pensionilõhet. Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta, et vähendada soolist palgalõhet ja vähendada palgadiskrimineerimist, eelkõige sellistes sektorites, kus töötavad peamiselt naised (nagu hooldus), ning kuidas kavatsete lahendada ja kõrvaldada sellised probleemid nagu töö- ja eraelu tasakaalu puudumine ning piisav toetus ja õigusraamistik naiste, näiteks emade hoolduskohustuste jaoks, mille tõttu väheneb naiste osalemine tööhõives ja kõrgema palgaga sektorites? Kuidas kavatsete pöörata erilist tähelepanu ebakindlas või haavatavas olukorras olevatele naistele, näiteks kodututele naistele, või maapiirkondades või äärealadel elavate naiste juurdepääsule esmatähtsatele teenustele ja taristule?

Sooline ebavõrdsus ei ole mitte ainult ebaõiglus, vaid ka tohutu majanduslik takistus, millel on pikaajaline kahjulik mõju meie konkurentsivõimele. Kuigi sooline palgalõhe on ELis veidi vähenenud (13,7%-lt 2019. aastal 12,7%-le 2022. aastal), on see enamikus liikmesriikides endiselt liiga suur. Sooline pensionilõhe oli kogu ELi arvestuses 2023. aastal endiselt 25,4 % raskuste tõttu, millega naised oma tööelus kokku puutuvad.

Hiljuti vastu võetud direktiivis on sätestatud tasustamise läbipaistvuse meetmed ja ette nähtud võrdse tasustamise õiguse tugevam rakendamine ning see on Euroopa naiste jaoks tõeline pöördepunkt. Need meetmed annavad töötajatele võimaluse nõuda oma õigusi, andes neile juurdepääsu vajalikule teabele. Uued normid ajendavad ka ettevõtjaid võtma meetmeid, millega võidelda struktuurse diskrimineerimise vastu või kaotada sooline kallutatud töötasudes, kui seda esineb.

Liikmesriigid peavad direktiivi oma õigusesse üle võtma 2026. aasta juuniks. Kui mind volinikuks kinnitatakse, tahaksin, et komisjon toetab ühiselt direktiivi nõuetekohast ülevõtmist liikmesriikides ja seejärel selle täielikku rakendamist praktikas, vältides samal ajal tööandjate ülemäärast halduskoormust. Me saame selleks läbi viia rakendamist käsitlevaid seminare ja anda võimalusi üksteiselt õppida, et hõlbustada heade tavade jagamist, ning korraldada kohtumisi liikmesriikidega, kellel on küsimusi õigusakti tõlgendamise kohta. Mul on kavas valmistada ette suunised, näiteks selle kohta, kuidas võrdväärse töö ja interseksionaalse diskrimineerimise käsitusi õigusnormides kehtestada. EL pakub rahalist toetust, mis aitab liikmesriikide ametiasutustel välja töötada digivahendeid, mis hõlbustavad uute normide kohaldamist.

Lisaks palgalõhe vähendamisele püüaksin jätkuvalt vähendada soolist tööhõivelõhet. Üks peamistest vahenditest, mis aitab seda saavutada, on töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiiv. Selle direktiivi eesmärk on hõlbustada hoolduskohustuste paremat jagamist, et luua naistele tingimused tööturule sisenemiseks või seal püsimiseks, eelkõige juhul, kui perekonnas on lapsi või eakaid, kelle eest tuleb hoolitseda. Direktiivis nähakse ette perepuhkused ja paindlik töökorraldus nii, et need äratavad rohkem huvi ja leiavad laialdasemat kasutust meeste seas.

Uued normid tuli rakendada 2022. aasta augustiks. Nüüd kavatsen tähelepanelikult jälgida, kas liikmesriikide õigusaktid on kooskõlas direktiivi nõuetega, eelkõige vanemapuhkust ja/või selle eest hüvitise maksmist käsitlevate sätetega. Esmajärjekorras alustaksin dialoogi asjaomaste liikmesriikidega, et püüda kõrvaldada mõned puudused ja teavitada kättesaadavast rahalisest toetusest.

Soolise hoolduslõhe vähendamiseks pakub uuendatud soolise võrdõiguslikkuse strateegia võimalusi esitada uusi meetmeid naiste õiguste ja võrdõiguslikkuse tugevdamiseks kogu ELis ja ELi institutsioonides.

Olen veendunud, et komisjoni tegevuses tuleb arvesse võtta ebakindlas või haavatavas olukorras olevate naiste erivajadusi. Näiteks moodustavad naised sageli suurema osa nn varjatud kodututest, kellel ei ole püsivat elamiskohta. Kavatsen teha koostööd inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendi ning energeetika ja elamumajanduse volinikuga tagamaks, et esimeses ELi vaesusevastases strateegias võetaks arvesse ka võrdõiguslikkuse aspekte, eelkõige soolist võrdõiguslikkust. Kõige haavatavamate inimeste, sealhulgas kodutute olukorraga tegelemiseks on oluline kõrvaldada vaesuse algpõhjused ning keskenduda ebapiisavale sissetulekule, tööturule pääsemist taksitavatele asjaoludele ning puudustele sotsiaal- ja esmatähtsate teenuste kättesaadavuses.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, kavatsen suurendada jõupingutusi naiste võrdõiguslikkuse edendamiseks maa- ja äärepoolsetes piirkondades. Kuigi nad annavad ülisuure panuse, on nende juurdepääs ressurssidele, haridusele ja otsustusõigusele sageli ebavõrdne. Kavatsen teha koostööd põllumajanduse ja toidu volinikuga, et kasutada maapiirkondades ja äärealadel elavate naiste toetamiseks meie poliitikastrateegiate tulemusi ja kättesaadavaid rahalisi vahendeid, muu hulgas ühist põllumajanduspoliitikat (ÜPP) 2023–2027, milles osutatakse konkreetselt vajadusele parandada maapiirkondades ja äärealadel elavate naiste olukorda. Maapiirkondades ja äärealadel elavate naiste sotsiaalseks kaasamiseks on peamiselt vaja pakkuda esmatähtsaid ja sotsiaalteenuseid. Tagan, et ELi rahalise toetuse abil investeeritakse nende teenuste osutamisse kõnealustel aladel, et neid naisi aidata.

14. Sooline vägivald on probleem, mis mõjutab kõiki naisi ELis kodus, tööl ja mujal. Kuidas Te plaanite tagada naistevastase vägivalda ja perevägivalda tõkestamist käsitleva direktiivi ning Istanbuli konventsiooni täieliku rakendamise kõigis ELi osades? Direktiivis mainitakse küll seksuaalvägivalda ja küberkiusamist, kuid teha on vaja rohkem. Milliseid meetmeid hõlmab tulevane küberkiusamise vastane tegevuskava, mille eesmärk on tagada digiruumide kaitse internetis ahistamise, vaenukõne ja väärkohtlemise eest? Ning kas selles käsitletakse pilte, mida kasutatakse naiste alandamiseks ja nende maine kahjustamiseks, sealhulgas neid, mis on loodud tehisintellekti abil, jagades ja levitades sisu, nagu süvavõltsingud või visuaalse materjali põhine seksuaalne kuritarvitamine? Kuidas saab seda saavutada, sealhulgas tehnoloogiaettevõtete poolse ennetamise abil? Kas kavatsete esmajärjekorras koostada liikmesriikidele suunised teadlikkuse suurendamise kampaaniate korraldamiseks nõusoleku rolli kohta seksuaalsuhetes kõigis liikmesriikides ja seksuaalhariduse kohta ning kas

kavatsete esitada seadusandlikke ettepanekuid või algatusi vägistamise kriminaliseerimiseks nõusolekupõhise määratlusega? Kas plaanite töötada välja uusi soolise vägivalda vastaseid sihipäraseid ettepanekuid, sealhulgas esitada ettepaneku nõukogu otsuse kohta, millega laiendatakse praegust nn ELi kuritegude loetelu ja määratletakse sooline vägivald ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 loetletud uue kuriteoliigina, nagu parlament on nõudnud?

Vabadus vägivallast ja stereotüüpidest on üks soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025 tugisambaid. Olen uhke, et EL võttis käesoleva aasta mais vastu naistevastase vägivalda ja perevägivalda tõkestamist käsitleva murrangulise direktiivi. Nüüd peame tagama, et uuest õigusaktist saab kohapeal reaalsus ülevõtmise kuupäevaks 2027. aasta juunis. Toetan liikmesriike direktiivi õigeaegsel ja nõuetekohasel ülevõtmisel. Samal ajal aitab direktiiv kaasa Istanbuli konventsioonist tulenevate Euroopa Liidu kohustuste rakendamisele kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas liikmesriikides, sealhulgas nendes, kes ei ole konventsiooni ratifitseerinud.

Lisaks tuleb Istanbuli konventsiooni rakendada ka ELi avaliku halduse valdkonnas. Igal institutsioonil, asutusel, delegatsioonil ja organil peavad olema kehtestatud asjaomased meetmed, sealhulgas tugev ahistamisvastane poliitika ja raamistikud. Koostöös eelarve, pettusevastase võitluse ja avaliku halduse volinikuga kavatsen tugevdada koordineerimist kõigi ELi institutsioonidega, sealhulgas Euroopa Parlamendiga, et tagada meie haldusasutuste vastavus nõuetele ja vahetada häid tavasid.

Juba 2015. aastal näitasid Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti uuringu tulemused, et iga kümnes naine ELis on kogenud küberahistamist soovimatute seksuaalse alatooniga e-kirjade või tekstisõnumite kujul või sobimatute pöördumistena sotsiaalmeedias. Sellest ajast alates on see oht üksnes suurenenud. Internetis ahistamine on suunatud eelkõige avalikus elus tegutsevate naiste vastu ning see võib sundida naisi vaikima, takistada neil osalemast ühiskonnaelus ja õõnestada demokraatia põhimõtet.

Internetis levitatavad ja tehisintellekti abil loodud alandavad pildid on hiljutine näide sellest, et naistevastane vägivald on struktuurne probleem. Meil juba on vahendid, mida peame täiel määral ära kasutama. Naistevastase vägivalda tõkestamist käsitlevas direktiivis on kuriteona määratletud intiimse sisuga või manipuleeritud materjali jagamine ilma nõusolekuta ning selle direktiiviga nähakse ette ohvritele vajaliku abi andmine ning õiguskaitsele juurdepääsu hõlbustamine. Ühtlasi sisaldab digiteenuste määrus rangeid internetis toimuva soolise vägivalda vastu võitlemise norme, eelkõige nähakse sellega ette selged teavitamismehhanismid ja nendes küsimustes pädevate usaldusväärsete teavitajate määramine. Digiteenuste määrase kohaselt peavad väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad tegema riskihindamist, ja kui nad avastavad soolise vägivaldaga seotud riske, neid tõhusalt maandama. Komisjon on juba võtnud mitme määratud üksuse suhtes uurimismeetmeid generatiivse tehisintellekti põhjustatavate riskide tõttu ning teeb väga tihedat koostööd algoritmilise läbipaistvuse Euroopa keskuse ekspertidega, et tegeleda tehisintellekti loodud sisu, näiteks süvavõltsingute või visuaalse materjali põhise seksuaalse kuritarvitamise probleemiga.

Tehisintellektimääruses kehtestatakse generatiivse tehisintellekti suhtes eeskirjad, eelkõige kohustus märgistada süvavõltsingud ning integreerida tehnilised lahendused, mis võimaldavad tuvastada selle, et väljundi on loonud tehisintellekt. See võimaldab internetipõhiste teenuste osutajatel kõnealust sisu tõhusalt avastada ja võtta vajalikke meetmeid, näiteks eemaldada sisu, milles on naise pettuse abil kujutatud alasti. Lisaks on tehisintellektimäärusega keelatud tehisintellekt, mis kasutab sellist eksitavat sisu inimeste manipuleerimiseks ja kahju tekitamiseks. Nende eeskirjade rikkumise eest võidakse määrata märkimisväärsed trahvid. Komisjon on välja töötamas praktilisi suuniseid, mis aitavad tagada neid keelde käsitlevate tehisintellektimääruse sätete kiire ja ühtse kohaldamise. Kohaldamine peaks algama 2025. aasta veebruaris.

Kui mind volinikuks kinnitatakse aitan luua vabatahtliku raamistiku, mis toob kokku veebiplatvormid ja muud sidusrühmad eesmärgiga naise internetis paremini kaitsta, nagu on teatatud soolise võrdõiguslikkuse strateegias 2020–2025. Kavatsen alustada koostööd sotsiaalmeedia platvormidega, et tegeleda naiste- ja tütarlastevastase kübervägivaldaga. Need ühiselt võetavad meetmed tagavad, et soolist kübervägivalda tõkestatakse tõhusalt kogu ELis, et ohvrid saavad olla kindlad, et õigusnormid kaitsevad neid, ning et ebaseaduslik kübervägivald ei jää karistamata.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, toetan täielikult tehnoloogilise suveräänsuse, julgeoleku ja demokraatia eest vastutavat juhtivat asepresidenti töös, mille eesmärk on saata selge sõnum nende õigusnormide täieliku rakendamise kohta, tagada, et tehisintellektimääruse kohastes suunistes võetakse arvesse võimalikku kahju, mida põhjustavad tehisintellekti loodud pildid, mida kasutatakse naiste alandamiseks ja nende maine kahjustamiseks, ning võidelda tõhusalt küberkiusamise, ebaseadusliku vaenukõne ja soolise vägivalda vastu.

Ka küberkiusamine on viimastel aastatel sagenenud. Kui mind volinikuks kinnitatakse, toetan põlvkondadevahelise õigluse, noorte, kultuuri ja spordi voliniku tööd, et ühendada kõnealune tegevus ja võrdõiguslikkuse töösuund.

Seoses soolise vägivalla loetlemisega uue kuriteoliigina palun austatud parlamendiliikmetel vaadata ka minu vastuseid küsimusele nr 10.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni küsimus

15. Kuidas kavatsete võrdõigusvoliniku kandidaadina arvestada võrdõiguslikkusega seotud probleemidega kõikides asjaomastes poliitikavaldkondades ning tagada sidus ja kaasav lähenemisviis, näiteks Teie vastutusalas olevate mitmesuguste võrdõiguslikkuse strateegiate ning uue vaesusevastase strateegia, Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava ja uue Euroopa taskukohaste eluasemete kava vahel? Milliseid meetmeid plaanite võtta seoses uue soolise võrdõiguslikkuse strateegiaga soolise palga- ja pensionilõhe kaotamiseks? Milliseid seadusandlikke meetmeid kavatsete võtta, et tugevdada naiste positsiooni töökohal ja eelkõige tegeleda paljude ebasoodsate tingimustega, millega naised kokku puutuvad „emaduse eest karistamise“ tõttu, nagu sellele on osutanud EIGE? Kuidas käsitletakse strateegias lapsevanemate ja hooldajate töö- ja eraelu tasakaalu, eelkõige seoses lapsehoiu pakkumisega väikelastele, et hõlbustada naiste naasmist tööturule?

Kas võtate kohustuse ajakohastada kehtivat puuetega inimeste õiguste strateegiat uute juhtalgatustega aastateks 2025–2030 ja millistele prioriteetsetele valdkondadele Te eelseisvatel aastatel keskenduksite? Kuidas plaanite tagada näiteks Euroopa puudega isiku kaarti ja Euroopa puudega isiku parkimiskaarti käsitlevate õigusaktide nõuetekohase rakendamise, et kaitsta puuetega inimeste õigusi? Milliseid muid ELi meetmeid kavandate kooskõlas ELi ja liikmesriikide kohustustega, mis tulenevad ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist, et parandada puuetega inimeste sotsiaalset ja majanduslikku olukorda, eelkõige selleks, et kõrvaldada takistused nende liikumisvabadusele ning nende võimalusele elada ja töötada ELi eri liikmesriikides?

Kui mind võrdõigusvolinikuks kinnitatakse, tagan, et võrdõiguslikkust ja diskrimineerimisvastast võitlust võetakse arvesse kõigis poliitikavaldkondades. Tuginen selleks võrdõiguslikkuse rakkerühma tööle ja teen tihedat koostööd oma kolleegidega. Kavatsen hoolitseda selle eest, et võrdõiguslikkuse kohta kogutakse paremaid andmeid, et eri rühmade võrdõiguslikkusega seotud vajadusi ja muresid saaks käsitleda kindla tõendusbaasi alusel. Teen ühtlasi võrdõiguslikkuse liidu suunas tehtud edusammude kohta aruandmise läbipaistvamaks. Tugevdan dialoogi riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi osalejatega ja teen koostööd mõjutatud inimestega. Toimin kõigi asjaomaste strateegiate puhul nii, et diskrimineerimise all kannatavad inimesed, näiteks marginaliseeritud kogukonnad (romad, puuetega inimesed, eakad ja üksikemad), on kindlaks tehtud ja kaasatud, ning pakun välja neid inimesi käsitlevaid meetmeid. Võrdõiguslikkuse liitu saab kujundada ainult ühiselt tegutsedes.

Kavatsen teha tihedat koostööd inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendiga, kes esitab uue Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamist käsitleva tegevuskava ja ELi vaesusevastase strateegia, ning energeetika ja elamumajanduse volinikuga, kes esitab esimese Euroopa taskukohaste eluasemete kava.

Kuigi järgmise soolise võrdõiguslikkuse strateegia meetmed sõltuvad käimasolevate uuringute ja ulatusliku avaliku konsultatsiooni tulemustest, on juba praegu selge, et peame vähendama tööturul valitsevat soolist ebavõrdsust. Esitasin oma seisukoha soolise palga- ja pensionilõhe kohta vastuses 13. küsimusele.

Töötasus väljenduv „emaduse eest karistamine“ on ebaõiglane. Seda põhjustavad tööandjate eelarvamused ja emaduse tõttu diskrimineerimine. Nende probleemidega tegelemiseks kavatsen võidelda kahjulike soostereotüüpide vastu ning teha koostööd võrdõiguslikkust edendavate asutuste ja tööinspeksioonidega, et käsitleda emade, aga ka perepuhkust võtta soovivate isade diskrimineerimist töökohal. Meil on tugev õigusraamistik ja ma uurin lähemalt selle tõhusat rakendamist kõigis liikmesriikides. Et lahendada tasustamata töö ebavõrdne jaotumine meeste ja naiste vahel ning hoolduse probleem, tagan, et liikmesriigid rakendavad täielikult ja tõhusalt töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiivi ning järgivad soovitud alushariduse ja lapsehoiu kohta. Teen koostööd inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendiga, et julgustada liikmesriike parandama hooldusteenuste (ka pikaajalise hoolduse) kättesaadavust ja kvaliteeti, sealhulgas ELi rahastamise kaudu.

Nagu märkisin vastuses küsimusele nr 13, kavatsen tugineda praeguse kolleegiumi esitatud algatustele ja neid edasi arendada, et kõrvaldada allesjäänud lüngad ja aidata kaasa puuetega inimeste jaoks tõketeta Euroopa loomisele. See hõlmab ka ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamist. Esmatähtsaks jäävad

töehõive, iseseisev elu, juurdepääsetavus ja puuetega seotud kaalutluste arvestamine kõikides poliitikavaldkondades.

Kavatsen võtta otsustavaid meetmeid, et toetada Euroopa puudega inimese kaarti ja Euroopa puudega inimese parkimiskaarti käsitlevate uute direktiivide nõuetekohast rakendamist. Teen liikmesriikidega koostööd, et toetada nende jõupingutusi kogu ülevõtmisprotsessi jooksul järgmise kahe ja poole aasta jooksul. Tagan, et hakatakse ette valmistama delegeeritud õigusakte ja rakendusakte, et õigusraamistik lõplikustada ja et kaardid saaks liikmesriikides kasutusele võtta, eelkõige delegeeritud õigusakti, milles sätestatakse füüsiliste kaartide digifunktsioonid ja mis võetakse vastu ühe aasta jooksul pärast direktiivi jõustumist.

Rahvatervise allkomisjoni küsimus

16. Üks Teie ülesandeid on töötada välja uus strateegia, et toetada meditsiinilisi vastumeetmeid rahvatervist ähvardavate ohtude vastu. Sellega seoses on keskne roll Euroopa strateegilise autonoomia puudumisel ja praegusel liigsel tuginemisel ravimite toimeainete impordile. Oluline on luua kindel mehhanism, mis toetab ravimite toimeainete ning taskukohaste ja kättesaadavate valmisravimite tootmist patsientidele Euroopas. See ei oleks oluline mitte ainult siis, kui peaksime tulema toime uue pandeemiaga, vaid sellel oleks tähtsust tähtsust haiguste ennetamise ja ravi väljatöötamisel Euroopas üldiselt, nii levinud kui ka harvikaiguste puhul. Kas võiksite seda arvesse võttes kirjeldada oma strateegiat, mille eesmärk on parandada valmisolekut tervisealaste probleemidega toimetulekuks, võttes arvesse ka ülemaailmset solidaarsust? Palun kirjeldage oma vastuses eelkõige koostöötaristut liidus ja väljaspool liitu, seda, kuidas luua esmatähtsate ravimite ja koostisainete tootmise, väljatöötamise ja kättesaadavuse kindel mehhanism, kuidas vähendada ELi sõltuvust välismaistest teenuseosutajatest ning tagada rahvatervisepoliitika rahastamine, sealhulgas ELi terviseprogrammi kaudu.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, panen koos rahvusvahelise partnerluse voliniku ning tervishoiu ja loomade heaolu volinikuga suurt rõhku rahvusvahelisele koostööle, kuna ülemaailmsed tervisekriisid nõuavad ülemaailmset koostööd ja solidaarsust.

Komisjon juba järgib seda mõtteviisi ning teeb tihedat koostööd rahvusvaheliste partnerite ja kolmandate riikidega. Need partnerlused pandi sel suvel proovile, kui Aafrika mandril hakkas mitmes riigis levima ahvirõugete raskem variant, mis põhjustas surmajuhtumeid kõige haavatavamate elanikkonnarühmade seas. Tuginedes viimastel aastatel tehtud koostööle, oli EL esimene, kes tarnis vaktsiine Kongo Demokraatlikusse Vabariiki kahe nädala jooksul pärast seda, kui Maailma Terviseorganisatsioon kuulutas välja rahvusvahelise tähtsusega rahvatervisealase hädaolukorra. Vaktsineerimiskampaaniaid sai alustada kohe pärast seda. See ei oleks olnud võimalik ilma usalduslike suheteta, mis loodi pärast COVID-19 pandeemiat, ja tugevdatud piiriüleste terviseohtude raamistikuta, sealhulgas HERA loomiseta. Seejuures võttis komisjon arvesse liikmesriikide annetatud vaktsiinide jagamist ja toetas seda. Tänu Euroopa tiimi lähenemisviisile oleme praegu haiguspuhangutele reageerimisel juhtiv partner.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, toetan tervishoiu ja loomade heaolu voliniku jõupingutusi valmistada ette pandeemiakokkulepe, mis peaks parandama tulevaste pandeemiate ennetamist, nendeks valmisolekut ja neile reageerimist ülemaailmsel tasandil, ning koos rahvusvahelise partnerluse volinikuga, et tugevdada strateegiat „Global Gateway“. Investeerida ei tule mitte ainult Euroopa Liidus, vaid peame aitama ka meie ülemaailmsel partneritel arendada oma tootmisvõimsust nii, et see oleks vastupanuvõimeline. Jätkatakse olemasolevaid algatusi, nagu Euroopa tiimi juhtalgatus, millega edendatakse vaktsiinide, ravimite ja tervisetehnoloogia tootmist ja kättesaadavust Aafrikas ning mis on kasulik mudel suutlikkuse suurendamiseks madala ja keskmise sissetulekuga riikides.

Samal ajal on hangete ja annetuste toetamiseks vaja meditsiinilisi vastumeetmeid. Nagu COVID-19 pandeemia on näidanud, võivad tootmis- ja tarnealase reservvõimsuse puudumine, ravimite tootmise ja turustamise keerukad üleilmsed väärtusahelad ning kolmandatest riikidest sõltuvate allikate mitmekesisuse puudumine tuua kiiresti kaasa oluliste meditsiinivahendite nappuse. Seetõttu leian, et Euroopa Liit peaks jätkuvalt investeerima sellesse, et olla kriitilise tähtsusega meditsiiniliste vastumeetmete tootmisel autonoomsem. Kui mind volinikuks kinnitatakse, toetan tervishoiu ja loomade heaolu voliniku tööd esmatähtsate ravimite õigusaktiga, mille eesmärk on tugevdada meie tarneahelate vastupanuvõimet ning vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest esmatähtsate ravimite ja nende koostisainete osas.

Uus meditsiiniliste vastumeetmete strateegia, mille ametisseastuv president on mulle ülesandeks teinud, hõlmab ravimeid, vaktsiine, diagnostikat, meditsiiniseadmeid ja kaitsevahendeid. Teen ettepaneku tervikliku lähenemisviisi kohta, mis hõlmab muu hulgas ohtude hindamist, teadusuuringute toetamist, teadus- ja arendustööd uute prototüüpide ja toodete kallal, tootmise suurendamist kriiside ajal ja kriitilise tähtsusega varude loomist.

Osana keemilisteks, bioloogilisteks, radioloogilisteks ja tuumaohutudeks valmistumisest ning tuginedes laiemale varude loomise strateegiale, kasutatakse selliseid vahendeid nagu ühishanked ja varude soetamine.

Sellel strateegial saab olla mõju kohapeal ainult siis, kui järgitakse koordineeritud lähenemisviisi, st kasutatakse asjakohaseid poliitikavahendeid sisaldavat tõhustatud ELi meetmepaketti. Loodan, et Euroopa Parlament ja nõukogu toetavad selle rakendamist.